

การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม

ปริญญานิพนธ์

ของ

กัลยาณี เต๋ยวณิฆานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2542

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

11767

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....
(รองศาสตราจารย์ เชียรศรี วิวิธสิริ) ประธาน
.....
(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา) กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
(รองศาสตราจารย์ เชียรศรี วิวิธสิริ) ประธาน
.....
(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา) กรรมการ
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น) กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
.....
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์) กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ ๒๒ เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้โดยความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ ที่ให้ความอนุเคราะห์กรุณารับเป็นประธานควบคุม ปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ที่รับเป็นกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความสนใจใฝ่ดูแล ตลอดจนถึงแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของปริญญานิพนธ์นี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิศร ทองชั้น ที่ได้กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณ ดร. ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ นายกิตติเกษม ใจชื่น และนายมงคล เทพกำเนิด ที่กรุณารับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งคุณมณฑา เกรียงทวีทรัพย์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ชี้แนะเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลและสถิติจากคอมพิวเตอร์

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนที่ อนุเคราะห์ประสานงานช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ตลอดจนนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบระลึกถึง คุณบิดามารดาที่ได้อนุบาลเกื้อหนุน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้วิจัยก้าวมาจนพบความสำเร็จในวันนี้ พร้อมกันนี้ความสำเร็จของผู้วิจัยจะเกิดขึ้นมิได้ หากผู้วิจัยไม่ได้รับความร่วมมือร่วมใจ และทุนทรัพย์ จากนายประภีวัฒน์ เตียวฉิมานนท์ และเด็กหญิง พิมพชนก เตียวฉิมานนท์ สามีและบุตรที่คอยให้กำลังใจจนสามารถฟันฝ่าอุปสรรคมาได้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ความสำเร็จประโยชน์และคุณความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา ผู้ล่วงลับไปแล้ว

กัลยาณี เตียวฉิมานนท์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายของห้องสมุดประชาชน	9
บทบาทหน้าที่ และวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน	10
ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศ	12
การจัดบริการสารนิเทศ	13
ความสำคัญของห้องสมุดประชาชนต่อการศึกษานอกโรงเรียน	20
การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญประเภทวิธีเรียนทางไกล	21
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530	22
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	25
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	31
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	33
การสร้างเครื่องมือ	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชน	42
ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนใน 3 ด้าน	47
ตอนที่ 3 การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล	
ระดับมัธยมศึกษา ใน 3 ด้าน จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ.....	54
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และ	
ให้บริการต่างๆจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา	
ในจังหวัดนครปฐม	89
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย	91
วิธีดำเนินการวิจัย	91
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
ข้อเสนอแนะ	100
ข้อเสนอแนะทั่วไป	100
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	101
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	107
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	109
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	113
ประวัติย่อของผู้วิจัย	124

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม	34
2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	42
3 จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม	44
4 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล	46
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน	47
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ	48
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	50
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	52
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศของนักศึกษา ทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ...	54
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุด ประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้าน วัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆโดยจำแนกตามเพศ	55
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านเนื้อหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามเพศ	57
12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ โดยจำแนกตามเพศ	59
13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาใน จังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา	61

ตาราง	หน้า
14	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านวัสดุสารนิเทศและ บริการต่างๆ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา 62
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านเนื้อหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา 64
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุด ประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านปัญหา สารนิเทศโดยจำแนกตามระดับการศึกษา..... 66
17	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านโดยจำแนกตามอายุ 68
18	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ โดยจำแนกตามอายุ 69
19	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านเนื้อหาสารนิเทศโดยจำแนกตามอายุ ... 72
20	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านปัญหาการใช้สารนิเทศโดยจำแนกตามอายุ 75
21	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านโดยจำแนกตามอาชีพ 78
22	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายการการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านวัสดุสารนิเทศและ บริการต่างๆ โดยจำแนกตามอาชีพ 79
23	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ โดยจำแนกตามอาชีพ 80
24	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านเนื้อหาสารนิเทศโดยจำแนกตามอาชีพ ... 83

ตาราง	หน้า
25	เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ โดยจำแนกตามอาชีพ 86
26	ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้และการให้บริการต่างๆ จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษา ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม 89

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	23
2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	24

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันนี้ได้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชากรเพื่อจะส่งผลต่อการพัฒนาชีวิตและสังคม รัฐบาลจึงได้พยายามที่จะจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน สำหรับประเทศไทยประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่นอกระบบโรงเรียน (ปฐม นิคมานนท์. 2528 : 144) ด้วยเหตุนี้แนวความคิดเรื่องการศึกษาอกระบบโรงเรียนจึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง จนในปัจจุบันงานการศึกษานอกโรงเรียน จึงเป็นงานที่มุ่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนนั้นรูปแบบมีหลากหลาย ซึ่ง เชียรศรี วิวิธศิริ (2535 : 79-80) ได้จำแนกกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนไว้ดังนี้คือ

1. ประเภทให้ความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น เพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทั่วไป ทั้งด้านวิชาการ และวิชาชีพ มุ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักใฝ่หาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน การเรียนเพื่อให้อ่านหนังสือ
2. ประเภทให้ความรู้ในด้านทักษะวิชาชีพที่ใช้ในการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตกิจกรรมประเภทนี้เป็นการฝึกทักษะอาชีพต่าง ๆ มีการฝึกอาชีพระยะสั้นและระยะยาว รวมทั้งกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาอาชีพเดิมให้ดีขึ้นด้วย
3. ประเภทให้ข่าวสารข้อมูล หรือข้อมูลทั่วไป เพื่อให้ผู้รับสารเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์และช่วยเพิ่มพูนความรู้ตลอดจนเป็นพัฒนาการศึกษาของบุคคลคือเป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่วนใหญ่จะจัดการศึกษาแบบไม่เป็นทางการ และเป็นการให้ความรู้ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ รวมทั้งอาศัยแหล่งวิทยาการในชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน สถานีอนามัย เป็นต้น
4. ประเภทให้การศึกษาคือเนื่องทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เพื่อส่งเสริมให้บุคคลมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับมัธยมศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดในรูปแบบประเภททางไกล ตนเอง และชั้นเรียน การเรียนภาษาอังกฤษในชั้นระดับสูง หรือ การศึกษาทางไกลที่จัดโดยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

5. ประถมมุ่งให้การฝึกฝนอบรมเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพให้ แก่บุคคลในหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เช่น การอบรมพัฒนากรของกรมพัฒนาชุมชน การประชุมสัมมนาผู้บริหาร การอบรมพนักงานบัญชี เป็นต้น

6. ประถมให้ความรู้เพื่อเพิ่มเสริมสร้างความสมบูรณ์แห่งชีวิต เช่น เรียนดนตรี วาดภาพ สันทนาการ และกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ

การจัดการศึกษาทางไกลสายสามัญระดับมัธยมศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกิจกรรม ประถมให้การศึกษาคือเรื่อง ที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต และยกระดับการศึกษาของ ประชาชนให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา ซึ่งการศึกษาทางไกล (Distance Education) หมายถึง การเรียน การสอน ที่ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองอย่างอิสระ โดยผู้สอนไม่ต้องมานั่งติดต่อกับผู้เรียน การจัดการกิจกรรมการเรียน การสอน กระทำโดยอาศัยสื่อต่าง ๆ กันเอง ไม่ต้องมานั่งเผชิญ หน้ากันในห้องเรียน ผู้สอนและผู้เรียนจะอยู่ไกลกันในด้านระยะทาง ไม่เน้นการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ สอนกับผู้เรียน การศึกษาทางไกลเป็นการศึกษาที่ยึดหลักการผสมผสานระหว่างสังคมการเรียนรู้และ สังคมเทคโนโลยีทางการศึกษาเข้าด้วยกัน โดยใช้สื่อผสมในการเรียน การสอน (เชียรศรี วิวิษศิริ. 2535 : 27) สื่อผสมในการเรียนการสอนทางไกลระดับมัธยมศึกษา ก็คือ รับฟังรายการวิทยุ เอกสาร คู่มือเรียน และใช้หลักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งจะมีแหล่งบริการเพิ่มเติมทางด้านวิชาการเพื่อให้ผู้เรียน ได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมการพบกลุ่มด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นการจัดการศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา จึงมีความจำเป็นที่จะต้อง ส่งเสริมการจัดให้มีแหล่งบริการทางวิชาการเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมประกอบการศึกษาในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและ มัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งมีจำนวนนักศึกษามากกว่าระดับอื่น ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาโดยใช้ แหล่งวิชาการ นอกจากเป็นการช่วยขยายความรู้แล้วยังเป็นการเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ซึ่งจะส่ง ผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษานอกโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

ปัจจุบันแหล่งวิชาการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้จัดไว้เพื่อให้บริการแก่นักศึกษานอก โรงเรียนอย่างทั่วถึงก็คือ ห้องสมุดประชาชน ซึ่งห้องสมุดประชาชนเหล่านี้กรมการศึกษานอก โรงเรียนได้จัดไว้เพื่อให้บริการทั้งประชาชนทั่วไปรวมทั้งนักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งหากจำแนกประเภทแล้วจะประกอบด้วย ห้องสมุดประชาชนจังหวัด/อำเภอ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ห้อง สมุดเฉลิมราชกุมารี เป็นต้น และห้องสมุดประชาชนเหล่านี้จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกใน ด้านเป็นหน่วยงานที่จัดการให้บริการความรู้ด้าน ข้อมูลข่าวสาร ด้านการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนการ ให้บริการเพื่อความเพลิดเพลิน จรรโลงใจ และการจัดการนันทนาการให้แก่ประชาชน นับเป็น

การให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (2523 : 28) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน
2. เพื่อเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน
3. เพื่อเป็นศูนย์จัดกิจกรรมของชุมชน
4. เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พยายามที่จะพัฒนาห้องสมุดประชาชนให้ป็นศูนย์การเรียนรู้ของปวงชน เป็นหัวใจของสรรพวิชาการ มุ่งจัดการศึกษาให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอเนกประสงค์ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับการศึกษา จากการประเมินผลโดยกองแผนงานและวิจัย กรมการศึกษานอกโรงเรียน พบว่าห้องสมุดประชาชนมีส่วนทำให้ประชาชนที่ใช้บริการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเสริมอาชีพเดิมโดยร้อยละ 45.53 นำไปใช้ในการพัฒนาสุขภาพส่วนบุคคล ร้อยละ 21.15 นำไปปรับปรุงด้านอาชีพ ร้อยละ 20.25 เป็นการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ร้อยละ 18.80 เพิ่มรายได้ร้อยละ 14.29 รักการอ่านหนังสือมากยิ่งขึ้น ร้อยละ 13.85 และประกอบอาหาร ร้อยละ 11.01 (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 8-9)

ดังนั้น ห้องสมุดประชาชนจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของประชาชนทั่วไปเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ทั้งนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาขึ้นภายในห้องสมุดประชาชน ภายในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยสารนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือตำราเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนทุกระดับ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาทางไกลที่จะสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้ตามความต้องการ และยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายของผู้เรียนอีกด้วย

จังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่น โดยเฉพาะในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม มีประชากรรวมทั้งสิ้น 89,602 คน ต่อพื้นที่ 2,168.327 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,355,204 ไร่ (เทศบาลเมืองนครปฐม. 2535 : 47) เป็นเขตที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและศาสนา แต่ในปัจจุบันความเจริญทางด้านวัตถุและอารยธรรมจากตะวันตกได้เผยแพร่อย่างรวดเร็ว ประกอบกับการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมได้เข้ามามีบทบาท เมืองนครปฐมจึงเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมการเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม ประชากรเริ่มมีความสนใจในกิจการท้องถิ่นพอสมควร อีกทั้งยังมีสถาบันการศึกษาในระดับสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งได้แก่ มหาวิทยาลัยศิลปากร สถาบันราชภัฏ (วิทยาลัยครูเดิม) วิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยอาชีวศึกษา นอกจากนี้จังหวัดนครปฐมได้มีห้องสมุดประชาชนที่จัดไว้บริการประชาชนและนักศึกษาทางไกลของกรมการศึกษานอกโรงเรียนได้ครอบคลุมถึง 5 อำเภอ คือ

1. ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม
2. ห้องสมุดประชาชนอำเภอบางเลน
3. ห้องสมุดประชาชน "เฉลิมราชกุมารี" อำเภอกำแพงแสน
4. ห้องสมุดประชาชนอำเภอดอนตูม
5. ห้องสมุดประชาชนอำเภอนครชัยศรี

ห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่งนี้เป็นหน่วยงานที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม และทางศูนย์ได้กำหนดบทบาท ภารกิจ ของห้องสมุดไว้เพื่อให้จัดกิจกรรมและบริการด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ให้บริการการอ่านหนังสือภายในห้องสมุด
2. ให้บริการยืม-คืน หนังสือออกนอกห้องสมุด ให้บริการแก่ผู้ที่เป็นสมาชิกห้องสมุด โดยสมาชิกจะต้องเสียค่าสมัครสมาชิกปีละ 40 บาท และยืมออกได้ครั้งละ เล่ม เป็นเวลา 3 วัน
3. ให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
4. ให้บริการให้ยืมสื่อโสต และวีดิทัศน์
5. จัดบริการมุม มสธ.
6. มุมการศึกษา-สายสามัญ (กศน.) หรือศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งจะมีหนังสือเรียนในระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา (พรเพ็ญ ชัยนิต. 2539 : สัมภาษณ์)

จากผลการสัมภาษณ์ดังกล่าวพบว่า ห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่งในจังหวัดนครปฐม มีบทบาทและภารกิจที่จะต้องให้บริการทางการศึกษาก่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริการด้านการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งจัดให้กับนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียน โดยวิธีเรียนแบบทางไกล แต่จากสภาพการดำเนินงานของห้องสมุดประชาชนทั้ง 5 แห่งของจังหวัดนครปฐม มักพบกับสภาพปัญหาซึ่งสืบเนื่องมาจากข้อจำกัดต่าง ๆ มากมาย อาทิเช่น

1. ปัญหาเรื่องงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละแห่ง
2. ปัญหาเรื่องเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีน้อยมาก
3. ปัญหาเรื่องหนังสือมีไม่เพียงพอต่อการให้บริการในแต่ละวัน
4. ปัญหาเรื่องเวลาในการให้บริการไม่สอดคล้องกับผู้ใช้บริการ
5. ปัญหานักศึกษาใช้สารนิเทศไม่เป็น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาสภาพการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมของนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียน โดยวิธีเรียนแบบทางไกลในจังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้รับมาใช้เป็นข้อเสนอแนะและการพัฒนารูปแบบการให้บริการด้วยสารนิเทศ นั้น จะได้นำประโยชน์ให้กับนักศึกษาผู้ใช้บริการได้ต่อไป

ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมได้จัดบริการด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น แต่จำนวนนักศึกษาทางไกลที่มารับบริการสารนิเทศที่ศูนย์การเรียนของห้องสมุดประชาชนได้จัดบริการไว้ให้แล้วยังมีจำนวนน้อยมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นที่ห้องสมุดมีขนาดเล็ก เวลาที่เปิดทำการไม่ตรงกับนักศึกษาทางไกล หรือนักศึกษาทางไกลมีปัญหาในด้านการค้นหาสารนิเทศที่ต้องการต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาสภาพการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม เพื่อที่จะนำผลวิจัยนี้มาเป็นข้อเสนอแนะแก่ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐม ในการที่จะจัดหาสารนิเทศและจัดบริการสารนิเทศให้นักศึกษามาใช้บริการรวมทั้งปรับปรุงพัฒนาในรูปแบบศูนย์การเรียนให้นักศึกษาทางไกลมาใช้ประโยชน์กับสารนิเทศให้มากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้ข้อมูลเป็นแนวทางในการปรับปรุงศูนย์การเรียนของห้องสมุดประชาชนแห่งอื่น ๆ เพื่อที่จะให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านคือ วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ เนื้อหาสารนิเทศ และปัญหาการใช้สารนิเทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ใน 3 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการใช้และให้บริการของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงการใช้สารนิเทศด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ เนื้อหาสารนิเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ของห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมเพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐม และห้องสมุดประชาชนในจังหวัดอื่น ๆ ในการดำเนินงานด้านสารนิเทศเพื่อให้สามารถจัดและพัฒนาห้องสมุดประชาชนเพื่อจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย ที่ลงทะเบียนเรียนกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 รวม 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางเลน อำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม และอำเภอนครชัยศรี ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8,933 คน และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 6,091 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าที่สุ่มมาจากประชากรในข้อ 1 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามระดับการศึกษา และอำเภอ ให้นั้ได้ นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่น้อยกว่า 338 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่น้อยกว่า 249 คนเช่นกัน ทั้งนี้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดจะเป็นจำนวนขั้นต่ำที่ปรากฏในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ แยกเป็น

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 ระดับการศึกษา

- 1) มัธยมศึกษาตอนต้น
- 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย

3.1.3 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 20 ปี
- 2) 20-35 ปี
- 3) มากกว่า 35 ปี

3.1.4 อาชีพ

- 1) รับจ้าง
- 2) รับราชการ
- 3) อื่น ๆ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ซึ่งทำการศึกษาใน 3 ด้าน

- 3.2.1 ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ
- 3.2.2 ด้านเนื้อหาสารนิเทศ
- 3.2.3 ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ห้องสมุดประชาชน** หมายถึง ห้องสมุดที่มีหน้าที่ให้บริการสารนิเทศแก่ชุมชนโดยตรง บทบาทที่สำคัญ คือ การส่งเสริมการอ่านในหมู่เด็กและวัยรุ่น จัดบริการข้อมูลข่าวสารที่คนในชุมชนสนใจ ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนใน 2 ระดับ คือ

1.1 ห้องสมุดประชาชนจังหวัด หมายถึง ห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดนครปฐม ซึ่งให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

1.2 ห้องสมุดประชาชนอำเภอ หมายถึง ห้องสมุดที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอในจังหวัดนครปฐม ซึ่งให้บริการแก่ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

2. **สารนิเทศ** หมายถึง ข่าว ข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ตลอดจนเรื่องราวสาระต่าง ๆ ที่ได้รับฟังพบเห็น หรือที่ได้ประสบมาไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด เช่น หนังสือ ตำราเรียน วารสาร นิตยสาร สารคดี เรื่องสั้น สื่อ และอุปกรณ์ต่าง ๆ สาระข้อมูลทั้งหลายเหล่านี้ล้วนเป็นสารนิเทศทั้งสิ้น

3. **การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน** หมายถึง สภาพการณ์ในการใช้สารนิเทศในข้อ 2 ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย จากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐม เพื่อให้ประโยชน์ต่อการเรียนโดยมุ่งเน้นการใช้สารนิเทศ 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านประเภทวัสดุสารนิเทศ หมายถึง สิ่งที่บรรจุข่าว ข้อมูล ความรู้ ข้อเท็จจริง ตลอดจนเรื่องราวสาระต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรือที่ได้ประสบมาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ 2. วัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น รูปภาพแผนที่ ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง ฟิล์มจำลอง วิทยุ เทป และในงานวิจัยนี้จะรวมถึงบริการต่าง ๆ ของ ห้องสมุดประชาชนด้วย เช่น บริการ ยืม-คืนหนังสือ บริการตอบคำถาม เป็นต้น

3.2 ด้านเนื้อหาสารนิเทศ หมายถึง เนื้อหาความรู้ต่าง ๆ ที่ห้องสมุดได้จัดไว้ตามระบบทศนิยมดิวอี้ ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาความรู้เป็นประเภทใหญ่ 10 ประเภท ดังนี้คือ 000 = เบ็ดเตล็ด 100 = ปรัชญา 200 = ศาสนา 300 = สังคมศาสตร์ 400 = ภาษา 500 = วิทยาศาสตร์ 600 = วิทยา ศาสตร์ประยุกต์ 700 = ศิลปะและนันทนาการ 800 = วรรณคดี 900 = ประวัติศาสตร์

3.3 ด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ หมายถึง ข้อขัดข้องที่ขัดขวางการใช้บริการต่าง ๆ จากห้องสมุดประชาชนซึ่งทำให้นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาไม่ได้รับความสะดวกสบายในการ มาใช้ห้องสมุดประชาชน

4. นักศึกษาทางไกล หมายถึง ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดนครปฐม เป็นนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ปีการศึกษา 2539

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า เรียงตามลำดับดังนี้

1. ความหมายของห้องสมุดประชาชน
2. บทบาท หน้าที่ และวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน
3. ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศ
4. การจัดบริการสารนิเทศ
5. ความสำคัญของห้องสมุดประชาชนต่อการศึกษานอกโรงเรียน
6. การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ประเภทวิธีเรียนทางไกล
7. โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของห้องสมุดประชาชน

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (2533 : 11) ให้ความหมายของห้องสมุดประชาชนว่า ห้องสมุดประชาชน หมายถึง ห้องสมุดที่จัดให้บริการแก่ประชาชน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพและทุกระดับการศึกษา จัดตั้งขึ้น โดยหน่วยงานของรัฐให้เป็นส่วนหนึ่งของบริการทางการศึกษา ซึ่งรัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการ ทั้งนี้ได้จำกัดสิทธิของภาคเอกชนหรือองค์กรต่าง ๆ ที่มีความศรัทธาจัดตั้งขึ้นเพื่อบริการสังคม ห้องสมุดประชาชนมีหน้าที่เก็บรวบรวมวัสดุสารนิเทศต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ วารสาร เอกสารสิ่งพิมพ์ โสตทัศนวัสดุ ฐานข้อมูล ตลอดจนสารนิเทศในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ใกล้ห้องสมุดประชาชน ในเขตจังหวัดอำเภอ และท้องถิ่นที่ห้องสมุดนั้นตั้งอยู่ ห้องสมุดประชาชนจึงเป็นแหล่งความรู้ ข่าวสารข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ และความเคลื่อนไหวของสังคมที่ทุกคนมีสิทธิเข้าศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา ตลอดจนส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชนและประเทศ นอกจากนี้ยังมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์สร้างนิสัยให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม จึงจำเป็นที่ห้องสมุดประชาชนจักต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้านจากรัฐบาลหรือองค์กร เพื่อให้ดำเนินงานและจัดบริการได้โดยมีประสิทธิภาพ

พวา พันธุ์เมฆมา (2535 : 7) ให้ความหมายของห้องสมุดประชาชนว่า ห้องสมุดประชาชน (Public libraies) มีหน้าที่ให้บริการแก่ชุมชนโดยตรง บทบาทที่สำคัญที่สุดคือการส่งเสริมการอ่านในหมู่เด็ก ๆ และวัยรุ่น จัดบริการข้อมูลข่าวสารที่คนในชุมชนสนใจ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2535 : 178) ให้ความหมายห้องสมุดประชาชนว่าห้องสมุดประชาชน หมายถึง สถานที่ที่ให้บริการทางด้านการค้นคว้า ความรู้ ข่าวสารและข้อมูลแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์รวมเอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อทางด้านความรู้และความบันเทิงในทุกด้าน มีบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์ เป็นผู้จัดระบบและอำนวยความสะดวกในการให้บริการทางด้านการรู้แก่ประชาชน

จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวสรุป ห้องสมุด หมายถึง ศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิตที่รวบรวมสรรพวิทยาการต่าง ๆ ที่เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์หลากหลายรูปแบบพร้อมโสตทัศน วัสดุต่าง ๆ และวัสดุครุภัณฑ์ที่จัดไว้บริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ห้องสมุดให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถปรับตัวได้กลมกลืนกับความเปลี่ยนแปลงของโลก และเป็นคนดีของสังคม

บทบาท หน้าที่ และวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน

บทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดประชาชน

นวลจันทร์ รัตนากร และคนอื่น ๆ (2534 : 22) ได้เสนอไว้มี 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ทางการศึกษา ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งให้การศึกษานอกระบบโรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษแก่ประชาชนทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับการศึกษา เพื่อเผยแพร่ข่าวสารความรู้ และส่งเสริมให้ประชาชน มีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้าตลอดชีวิต
2. หน้าที่ทางวัฒนธรรม ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งสะสมมรดกทางปัญญาของมนุษย์ที่ถ่ายทอดเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นรูปเล่มหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุ ห้องสมุดจึงเป็นศูนย์กลางของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น
3. หน้าที่ทางสังคม ห้องสมุดประชาชนเป็นสถาบันสังคมได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และท้องถิ่นมาดำเนินการ จึงมีหน้าที่แสวงหาข่าวสารข้อมูลที่มีประโยชน์มาบริการประชาชนตั้งแต่เรื่องสุขภาพอนามัย การเมืองการปกครอง และอื่น ๆ

จากบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวมาแล้วพอที่จะสรุปได้ว่า ห้องสมุดประชาชนมีหน้าที่ช่วยทำให้คนมีนิสัยรักการอ่าน อยากเข้ามาใช้บริการสารนิเทศต่าง ๆ และในการบริการห้องสมุดต้องสร้างบรรยากาศในห้องสมุดให้เหมาะสมแก่การอ่าน จัดบริการสารนิเทศให้เพียงพอต่อความ

ต้องการของผู้ใช้ และจัดบริการให้คำแนะนำในการใช้สารสนเทศต่าง ๆ และต้องบริการข่าวสารข้อมูลที่ทันสมัยต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน

ระเบียบกรมการศึกษานอกโรงเรียน ว่าด้วยห้องสมุดประชาชน พ.ศ.2535 ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนไว้ดังนี้ คือ

1. เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูล ข่าวสารของชุมชน
2. เพื่อเป็นที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชน
3. เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของชุมชน
4. เพื่อพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 33)

ซึ่งห้องสมุดประชาชนได้จัดมุมศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนไว้

จากรายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดและอำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของบุญสม แสงเพชร ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชนไว้ดังนี้

1. เพื่อการศึกษาของคนทุกเพศทุกวัย เป็นตลาดวิชาที่ผู้สนใจสามารถเลือกสรรใช้ได้ทุกเวลา
2. เพื่อความรู้เป็นการให้คำอธิบายหรือให้คำตอบแก่ผู้สนใจใคร่รู้หรือปัญหาชีวิตประจำวัน
3. เพื่อการค้นคว้าเป็นแหล่งค้นคว้าในวิชาการต่าง ๆ
4. เพื่อความจรรโลงใจให้เกิดความบันเทิงในทางสร้างสรรค์
5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งพักผ่อน คลายความเครียด ความกังวลเพื่อความรื่นรมย์ในยามว่าง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 312)

จากการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน เพื่อส่งเสริมคนทุกเพศ ทุกวัย ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความเปลี่ยนแปลงในชีวิตประจำวัน สร้างสรรค์ความรู้ความคิดใหม่ ก่อให้เกิดความจรรโลงใจ และส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศ

ความหมายของสารนิเทศ

สารนิเทศ เป็นคำที่ราชบัณฑิตยสถานบัญญัติศัพท์จากคำว่า "Information" ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ข้อเสนอเทศ สารสนเทศ เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน. 2530 : 50)

ชุติมา สัจจานนท์ (2530 : 37) ได้ให้ความหมายของสารนิเทศไว้ว่า คือ ข้อมูลความรู้ ข้อเสนอเทศ สารสนเทศ ทั้งในรูปแบบของสิ่งพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ และวัสดุย่อยส่วน เพื่อใช้ประโยชน์ทางการสื่อสารและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนบุคคลและสังคม

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2531 : 50) กล่าวว่า สารนิเทศ หมายถึง การนำข้อมูลต่าง ๆ หลาย ๆ กลุ่มมาวิเคราะห์แจกแจงรวมกันเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อความที่ถูกต้องเที่ยงตรง และเชื่อถือได้มากที่สุด และสามารถนำมาประกอบการตัดสินใจได้

พวา พันธุ์เมฆา (2538 : 2) ได้ให้ความหมายของสารนิเทศไว้ว่า ก็คือ ข้อความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง มโนคติ สิ่งที่ได้เห็นได้ เหตุการณ์ ความคิด รวมทั้งกระบวนการต่าง ๆ ที่มีความหมายเฉพาะแน่นอนในบริบทหนึ่ง ๆ และสิ่งเหล่านี้ได้เก็บบันทึกไว้ในวัสดุสารนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นสิ่งตีพิมพ์และสื่อทัศนอื่น ๆ

สรุปได้ว่า สารนิเทศคือ ความรู้เรื่องราว ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีการบันทึกและจัดการตามหลักวิชาการเพื่อเผยแพร่ และเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในส่วนบุคคลและสังคม

ความสำคัญของสารนิเทศ

ปัจจุบันผู้ที่ได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและรวดเร็วทันการณ์นั้น ส่วนมากนั้นจะเป็นคนที่เฉลียวฉลาด มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประเทศไทยประชากรส่วนใหญ่อยู่ในส่วนภูมิภาค อยู่ห่างไกลแหล่งสารนิเทศ การรับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรค และรับสารนิเทศได้จำนวนจำกัด จนบางแห่งไม่ได้รับสารนิเทศเลย เป็นเหตุทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาเป็นอย่างมาก เพราะเนื้อหาสารนิเทศนั้น เกี่ยวข้องกับผลผลิตทางสติปัญญาของประชาชน ฉะนั้นสารนิเทศจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาบุคคลในอันที่จะขัดเกลา เพิ่มพูนความรู้ ปัญญา สร้างกระบวนการรับรู้และวิจารณ์ญาณในการแสดงพฤติกรรม อันเป็นผลถึงการพัฒนาประเทศ เศรษฐกิจ และสังคม

แม่น้ำมาส ชาวลิต (2532 : 13) ให้ความสำคัญของสารนิเทศว่า

1. สารนิเทศทำให้บุคคลสามารถ

1.1 เรียนความรู้ที่จะนำไปต่อสู้และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ประกอบการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้ดี

1.2 ต่อสู้กับความไม่รู้ ความมกมาย และความหวาดกลัวในสิ่งที่ไม่ควรกลัว ทำให้เป็นคนฉลาด เกิดความรู้ ความเข้าใจธรรมชาติแวดล้อมตนเอง และเพื่อนบ้าน สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนบ้าน

1.3 แก้ปัญหาได้ มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง

1.4 สร้างความเจริญทางใจ สงบเยือกเย็น ควบคุมอารมณ์อันไม่พึงประสงค์ รู้จักความสวยความงาม และมีรสนิยม

2. สารนิเทศสำคัญต่อสังคม ดังนี้

2.1 ก่อให้เกิดการศึกษาซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม

2.2 รักษาไว้และถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมและสติปัญญา

2.3 เสริมสร้างความรู้ความสามารถของสังคมทางด้านเทคโนโลยีและวิชาการต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานจำเป็นต่อการพัฒนาสังคม

3. การขาดสารนิเทศทำให้เกิดความยากไร้ ไร้เวลา หิวโหย และล่าช้าในการพัฒนา

สารนิเทศมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้นทุกที การขยายตัวอย่างรวดเร็วของวิทยาการต่าง ๆ ความเจริญก้าวหน้าของสื่อมวลชนทำให้สารนิเทศเพิ่มปริมาณมากขึ้น หน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนบุคคลจึงจำเป็นต้องใช้สารนิเทศอยู่ตลอดเวลา แต่จะเป็นสารนิเทศด้านใดมีความลึกซึ้งเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับลักษณะหน้าที่บุคคลต่าง ๆ

สำหรับในสถาบันการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียน วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และนักวิจัย ต่างต้องการใช้สารนิเทศเพื่อการเรียนการสอน และการวิจัยค้นคว้าอยู่ตลอดเวลา สถาบันการศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องจัดสร้างสถานที่เก็บสารนิเทศที่เรียกว่าห้องสมุด หรือศูนย์สารนิเทศ เพื่อรวบรวมสารนิเทศต่าง ๆ ในรูปแบบหลากหลายไว้ให้บริการแก่ผู้ใช้ (พวา พันธุ์เมฆา. 2535 : 7)

การจัดบริการสารนิเทศ

ในปัจจุบันนี้มีข้อเสนอมากมายและหลากหลายในด้านเนื้อหาและรูปแบบ ในการเลือกสรรต้องให้สนองตอบความต้องการของผู้ใช้จึงต้องมีการพิจารณาองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้ได้

สารนิเทศที่เหมาะสมและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ลักษณะสารนิเทศที่ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับความ ต้องการของผู้ใช้มี 3 ประเด็น คือ

1. **ลักษณะเนื้อหาสารนิเทศ** ซึ่งหมายถึง ข้อเท็จจริง ข้อมูลข่าวสาร ข้อเสนอ คำบอกกล่าว ความรู้หรือความคิดซึ่งเกิดจากผลผลิตทางสติปัญญาของมนุษย์ เนื้อหาสารนิเทศนั้นกว้างขวาง โดยสามารถจะเป็นสาขาวิชาใด เรื่องใด ภาษาใดก็ได้ ลักษณะสารนิเทศที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ (ประภาศิริ สืบสนธิ์. 2528 : 3) คือ

1.1 **ใกล้เคียงความเป็นจริง (Accuracy)** ในขณะที่มีความถูกต้องของข้อมูลแต่ละระดับ สำคัญมาก ข้อสนเทศไม่จำเป็นต้องถูกต้อง 100% โดยเฉพาะกรณีที่ข้อมูลมีจำนวนมหาศาลการจัด เก็บหรือหาข้อมูลที่ต้องการอาจเป็นไปได้ หรือไม่คุ้มที่จะทำทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในแต่ละ สถานการณ์

1.2 **ความรวดเร็วทันเหตุการณ์ (Timeliness)** หมายถึง ถูกต้องตามวาระที่ผู้ใช้ต้องการ ข้อสนเทศที่ล่าช้า ผิดเวลามากไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใดเลย นอกจากเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงเท่านั้น

1.3 **ยืนยันได้ (Verifiability)** ต้องมีหลักฐานสืบค้นถึงต้นกำเนิดได้ สามารถย้อนกลับไปหาแหล่งที่มาเพื่อยืนยันได้ชัดเจน

1.4 **ชัดเจน (Clarity)** มีความหมายชัดเจน มีคำอธิบาย

1.5 **เหมาะสม (Appropriate)** ต้องมีรูปแบบ (Format) และเนื้อหา (Content) เหมาะสมกับความต้องการและหน้าที่รับผิดชอบของผู้ใช้มากที่สุด

1.6 **ครบถ้วน (Comprehensive)** มีเนื้อหาครบถ้วนในเรื่องเดียวกัน คำว่าครบถ้วน หมายถึง ครบถ้วนด้วยเนื้อหาที่ผู้ใช้ต้องการเพื่อใช้ในงานหนึ่งงานใด

2. **ลักษณะรูปแบบสารนิเทศ** หมายถึง รูปแบบการนำเสนอสารนิเทศ ลักษณะภายนอกของ วัสดุบรรณสารนิเทศ หรือลักษณะภายนอกของสื่อหรือช่องทางที่เก็บบันทึก และนำเสนอสารนิเทศ วิธี การที่ใช้ในการจัดเก็บ การเก็บ การนำเสนอ การนำออกมาใช้และการถ่ายทอดหรือเผยแพร่เนื้อหาสาร นิเทศ จะปรากฏในรูปแบบใดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้

พวา พันธุ์เมฆา (2535 : 14) ได้แบ่งรูปแบบสารนิเทศในห้องสมุดเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ รูปแบบวัสดุตีพิมพ์ และรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ และแต่ละประเภทสามารถแบ่งย่อยได้อีกดังนี้ คือ

1. **รูปแบบวัสดุตีพิมพ์ (Printed Materials)** แบ่งย่อยได้อีกดังนี้

1.1 **หนังสือ วัสดุสารนิเทศที่ตีพิมพ์ตัวอักษร** บอกกล่าวถึงเรื่องราว เหตุการณ์วิชา ความรู้ต่าง ๆ เอาไว้ อาจแบ่งเป็นพวกย่อยได้อีกดังนี้ คือ หนังสือสารคดี (Nonfiction Book) ซึ่งครอบคลุมถึง

1.1.1 หนังสือตำราวิชาการ เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นตามหลักสูตรในสถาบัน การศึกษาระดับต่าง ๆ โดยเล่มหนึ่ง ๆ อาจจะเขียนครอบคลุมเนื้อหาในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่าง ครบถ้วน หรืออาจจะเขียนเจาะเฉพาะหัวข้อใหญ่ ๆ หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งก็ได้ หนังสือนี้ถ้าเป็นระดับ การศึกษาสามัญ คือ ประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา จะเรียกว่าหนังสือแบบเรียน ซึ่งต้องเป็นหนังสือที่ ตรงตามเนื้อหาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และได้รับอนุมัติให้ใช้เป็นแบบเรียนได้ สำหรับระดับ อุดมศึกษานั้นเรียก ตำราวิชาการ คือจะกำหนดกรอบเนื้อหาไว้ให้ ส่วนผู้เขียนจะเขียนให้กว้างขวาง หรือ เจาะลึกอย่างไรก็ได้แล้วแต่บุคคล

1.1.2 หนังสืออ่านประกอบ เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อใช้อ่านประกอบ เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่เล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษา โดยมีเนื้อหาละเอียดขึ้น พิสดารขึ้น เจาะลึกขึ้น สำหรับ ผู้ที่สนใจศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้ได้รับความรู้ที่กว้างขวางไปอีก

1.1.3 หนังสือความรู้ทั่วไป เป็นหนังสือที่ผู้เขียนต่าง ๆ เรียบเรียงขึ้นตามที่ตน สนใจศึกษาค้นคว้าหรือที่รวบรวมได้ มิได้มุ่งหวังจะให้เป็นการตำราสำหรับวิชาหนึ่งวิชาใด แต่เป็น การเสนอความรู้ในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

1.2.4 หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือที่มีลักษณะพิเศษ ทำขึ้นเพื่อเป็นการรวบรวม ความรู้หลากหลายสาขาเอาไว้ร่วมกัน หรืออาจรวบรวมความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญของแต่ละสาขาเอา ไว้ร่วมกัน หนังสือพวกนี้จะมีลักษณะหนา หรือเป็นชุดหลายเล่มจบ เวลาใช้ไม่จำเป็นต้องอ่านหมด เพียงค้นหาคำตอบเฉพาะที่ต้องการ ใช้อีกพอ เช่น พจนานุกรม พจนานุกรม หนังสือคู่มือสาขา วิทยาศาสตร์

1.2.5 วิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ (Theses or Dissertations) เป็น บทนิพนธ์ที่เรียบเรียงขึ้นประกอบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เนื้อหาเป็นผลการวิจัยในเรื่องที่ ผู้ศึกษาสนใจ ส่วนใหญ่จะเป็นการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ หรือเป็นการพิสูจน์ทฤษฎีที่มีผู้กล่าวไว้หรือเป็น การพิสูจน์สมมติฐานในเรื่องที่เป็นข้อสงสัย

1.2.6 คู่มือสถานศึกษา (School Catalogs) เป็นหนังสือที่สถาบันการศึกษา ต่าง ๆ ทำขึ้นเพื่อบอกรายละเอียดเกี่ยวกับสถาบันนั้น ๆ นับแต่ ประวัติ คณะวิชาที่เปิดสอน รายวิชา ของคณะวิชาต่าง ๆ ระเบียบการเรียน ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รายชื่อคณาจารย์ หนังสือเหล่านี้ บางทีห้อง สมุดจะรวบรวมไว้ทั้งที่เป็นสถาบันการศึกษาในประเทศและสถาบันการศึกษาต่างประเทศ จึงเป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อในสถาบันต่าง ๆ ได้หาข้อมูลที่ต้องการ

1.2.7 สิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government Publications) เป็นหนังสือ เอกสารที่ผลิต โดยหน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ อาจจะเป็นการรายงานกิจการประจำปีของหน่วยงานอาจจะ เป็นรายงานการประชุมทางวิชาการที่หน่วยงานนั้นจัดขึ้น อาจจะเป็นสถิติข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กับเรื่องที่หน่วยงานนั้นรับผิดชอบอยู่ หรืออาจจะเป็นเอกสารเผยแพร่เชิงวิชาการในเรื่องที่หน่วยงานนั้นเชี่ยวชาญ สิ่งพิมพ์ประเภทนี้บางเล่มเนื้อหาที่ใช้ประโยชน์ได้ระยะสั้น บางเล่มก็สามารถใช้ประกอบการค้นคว้าได้ในระยะยาว หลายห้องสมุดจะจัดสิ่งพิมพ์แยกต่างหากไว้ มีระบบการจัดเก็บต่างหาก ซึ่งผู้ใช้ห้องสมุดควรทำความเข้าใจหรือศึกษาก่อนที่จะเข้าใช้เพื่อให้การค้นหาคำทำได้รวดเร็ว

1.2 หนังสือบันเทิงคดี (Fiction Book) เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นจากจินตนาการมุ่งให้ความบันเทิงเป็นสำคัญ แบ่งย่อยได้ดังนี้

1.2.1 หนังสือนวนิยาย

1.2.2 หนังสือรวมเรื่องสั้น

1.2.2 หนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน ส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาพ หรือเป็นเรื่องสั้น ๆ เขียนขึ้นเพื่อสอนจริยธรรมสำหรับเด็ก หรือให้ความรู้ที่ควรรู้ มักจะมีขนาดบางหน้าไม่มากนัก

1.3 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (Serials) หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่ออกต่อเนื่องกันตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ สิ่งพิมพ์ประเภทนี้เมื่อก่อนภาษาอังกฤษใช้คำเรียกคลุมกว้าง ๆ ว่า Periodicals แต่ปัจจุบันใช้คำว่า serials ซึ่งครอบคลุมถึงสิ่งพิมพ์ต่อไปนี้

1.3.1 หนังสือพิมพ์ในท้องถิ่นอาจจะออกเป็นราย 7 วัน หรือราย 10 วัน ราย 15 วัน ตามความเหมาะสมหนังสือพิมพ์จะเสนอข่าวความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่มีผลกระทบสังคมหรือเหตุการณ์ที่สังคมสนใจ นอกจากนี้ยังเสนอบทความความคิดเห็นต่อเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เสนอเรื่องทางวิชาการ ตลอดจนนวนิยาย สารคดีที่น่าสนใจต่าง ๆ

1.3.2 วารสารและนิตยสาร (Journals and Magazines) ปกติแล้ววารสารจะเน้นหนักไปทางวิชาการ สารคดี ส่วนนิตยสารจะมุ่งทางบันเทิงคดี เรื่องที่เป็นสาระเบา ๆ สมอง

1.3.3 หนังสือรายปี เป็นสิ่งพิมพ์ที่ออกประจำต่อเนื่องกันทุกปี เช่น รายงานประจำปี รายงานการประชุมประจำปี สิ่งพิมพ์ประเภทนี้เมื่อห้องสมุดได้มาส่วนใหญ่จะจัดรวมอยู่กับพวกหนังสือ

1.4 จุลสาร (Pamphlet) เป็นหนังสือที่มีเรื่องราวสั้น ๆ มีความหนาไม่มาก โดยประมาณก็คือ 60 หน้า แต่ถ้าจะหนากว่านี้เล็กน้อย หากสภาพเหมาะที่จัดเป็นจุลสาร บรรณารักษ์ก็จะจัดไว้ที่จุลสาร จุลสารเป็นแหล่งความรู้ที่น่าสนใจอีกแหล่งหนึ่ง คือ สิ่งพิมพ์พวกนี้จะให้ความรู้สั้น ๆ บางทีก็ละเอียดเฉพาะเรื่อง เป็นประโยชน์ต่อการอ้างอิงได้มาก

1.5 กฤตภาค (Clippings) เป็นข่าว บทความหรือภาพที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร ซึ่งบรรณารักษ์เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของครูอาจารย์ นักเรียน นิสิต

นักศึกษา ปกติแล้วห้องสมุดทั่วไปจะเก็บหนังสือพิมพ์ย้อนหลังไว้สักระยะหนึ่ง หากพื้นที่ห้องสมุดมีจำกัด ก็ต้องมีการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ออกไป แต่บางทีบทความ สารคดีที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์มีสาระต่อการค้นคว้า บรรณารักษ์จึงใช้วิธีตัดเอามาผนึกลงในกระดาษใหม่ จัดเป็นเรื่อง ๆ ไว้ให้ค้น ในปัจจุบันหลายห้องสมุดใช้วิธีการถ่ายเอกสารสำเนาบทความที่ต้องการและนำมาจัดทำกฤตภาคเลย ทำให้กฤตภาคของห้องสมุดทันสมัยเป็นปัจจุบัน สำหรับวารสารก็เช่นกัน บางห้องสมุดรับวารสารบางชื่อไม่ต่อเนื่องกัน และไม่มีการทำครรชนีวารสารของวารสารชื่อนั้นไว้ให้ค้น ถ้ามีบทความจากวารสารนั้นที่ดี ๆ บรรณารักษ์ก็จะตัดเอามาหรือถ่ายเอกสารเอามาผนึกทำเป็นกฤตภาคไว้เช่นกัน

2. วัสดุไม่ตีพิมพ์ (Nonprint Materials) แบ่งย่อยได้ดังนี้

2.1 โสตวัสดุ คือ วัสดุสารนิเทศที่ใช้เสียงเป็นสื่อในการถ่ายทอดสารนิเทศ ซึ่งจำแนกได้เป็นพวกย่อย ๆ ได้ดังนี้

2.1.1 แผ่นเสียง (Phonodisc) ทำด้วยครั่งหรือพลาสติก ผิวบนจะถูกเจาะเป็นร่องเล็ก ๆ ดิด ๆ กันเป็นวงกลม มีความสูงต่ำไม่เท่ากัน เวลาใช้ต้องใช้กับเครื่องเล่นแผ่นเสียงเข็ม เครื่องเล่นจะครูดไปตามร่องของแผ่นเสียง จะเกิดการเสียดสีไปตามความลึกตื้นของร่อง ทำให้เกิดการสั่นสะเทือนเข็มจะส่งสัญญาณไปแปลงเป็นคลื่นไฟฟ้า แล้วแปลงต่อเป็นคลื่นแม่เหล็ก และเป็นคลื่นเสียงในที่สุด แผ่นเสียงมีหลายขนาด เช่น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 12 นิ้ว ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 6 นิ้ว แต่ละขนาดความเร็วสำหรับการหมุนแผ่นก็จะไม่เท่ากัน

2.1.2 แถบบันทึกเสียงหรือเทปบันทึกเสียง (Phonotape) เป็นแถบแม่เหล็กที่บันทึกคลื่นเสียงเอาไว้ ที่นิยมกันมีแบบเป็นม้วน (Reel Tape) และแบบคาสเซต (Cassette Tape)

2.1.3 แผ่นดิสก์ ทำด้วยโลหะ คล้ายแผ่นเสียง แต่เวลาเล่นจะใช้แสงเลเซอร์ฉายลงไปบนร่อง ถ้าแสงสะท้อนมาเป็นจังหวะตามความขรุขระของร่องเสียง แล้วไปแปลงสัญญาณเป็นสัญญาณเสียงต่อไป แผ่นเลเซอร์ดิสก์นี้เมื่อใช้แล้วจะไม่มีความรู้สึกหยาบเหมือนแผ่นเสียงเพราะไม่มีการครูดด้วยเข็ม เสียงที่ได้รับออกมาก็จะสดใสชัดเจน

2.2 ทัศนวัสดุ เป็นวัสดุที่ผู้รับสารนิเทศต้องใช้สายตารับรู้ อาจดูด้วยตาเปล่าหรือใช้เครื่องฉายช่วย แบ่งเป็น

2.2.1 รูปภาพ อาจเป็นภาพถ่าย ภาพวาด ภาพเขียน ภาพพิมพ์ที่แสดงเนื้อหาให้เข้าใจเรื่องราวใดเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.2.2 แผนที่

2.2.3 ภาพเลื่อนหรือฟิล์มสตริป

2.2.4 ภาพนิ่ง หรือสไลด์

2.2.5 ภาพแผ่นใส เป็นการถ่ายหรือสำเนาภาพลงบนพลาสติกใสเพื่อนำไปฉายกับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ (Overhead Projector)

2.2.5 หุ่นจำลอง ของจริง ของตัวอย่าง

2.3 วัสดุย่อส่วน (Microforms) เป็นการเก็บข้อมูลลงในวัสดุขนาดเล็ก โดยการถ่ายหรือพิมพ์ย่อส่วนลง แบ่งเป็น

2.3.1 ไมโครฟิล์ม (Microfilms) เป็นการถ่ายสารนิเทศลงบนแผ่นฟิล์ม อาจเป็นขนาด 16 ม.ม. หรือ 35 ม.ม. เวลาจะใช้ต้องเอามาเข้าเครื่องไมโครฟิล์มเพื่อขยายภาพ สามารถอ่านไปได้ทีละหน้าตามต้องการเหมือนการอ่านหนังสือจากตัวเล่ม

2.3.2 ไมโครฟิช (microfiche) เป็นการถ่ายสารนิเทศลงบนแผ่นฟิล์มเช่นกัน แต่คราวนี้เป็นฟิล์มขนาด 3" x 5" หรือ 4" x 6" หรือ 5" x 8" เป็นแผ่น ๆ ไม่เป็นม้วนเหมือนไมโครฟิล์ม เวลาใช้ก็ต้องใช้กับเครื่องอ่านไมโครฟิวเพื่อขยายข้อความแต่ละหน้าให้เห็นชัด แล้วอ่านเช่นการอ่านจากหน้าหนังสือ ไมโครฟิชเป็นฟิล์มเนกาติฟ

2.3.3 ไมโครการ์ด (Microcards) คล้ายไมโครฟิช แต่ต่างกันที่เป็นฟิล์มโพลีทิฟไม่สามารถถ่ายสำเนาได้

2.3.4 ไมโครพริ้นท์ (Microprints) ทำจากไมโครฟิช คือ เอาไมโครฟิชไปพิมพ์ออกมาเหมือนกับการอัดรูป แล้วนำมาอ่านด้วยการขยายด้วยกล้องขยาย ไม่เป็นที่นิยมเพราะไม่สะดวกต่อการใช้

2.4 โสตทัศนวัสดุ (Audiovisual Materials) เป็นวัสดุสารนิเทศที่มีทั้งภาพและเสียง แบ่งเป็น

2.4.1 ภาพยนตร์ (Motion Pictures)

2.4.2 สไลด์ประกอบเสียง (Slide Multivisions) เป็นการฉายภาพที่มีเสียงประกอบไปพร้อมกัน คล้ายภาพยนตร์ ต่างกันที่ภาพยนตร์เป็นภาพเคลื่อนไหว ส่วนภาพประกอบเสียงเป็นภาพนิ่ง

2.5 วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ เป็นวัสดุสารนิเทศที่มีการแปลงสัญญาณอิเล็กทรอนิกส์กลับคืนเป็นภาพหรือเสียง วัสดุพวกนี้ได้แก่

2.5.1 วิดีทัศน์ (Videotape)

2.5.2 ซีดีรอม (CD-ROM = Compact Disc Read Only Memory) เป็นแผ่นโลหะผสมพิเศษ มีความแข็งและเบา ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 นิ้ว บันทึกข้อมูลบนพื้นผิว สามารถจุข้อความได้มากมายเทียบเท่าหนังสือประมาณ 250,000 หน้า

3. ลักษณะการตลาด การตลาด หมายถึง การรู้ถึงความต้องการของผู้ซื้อหรือผู้บริโภค และผลิตสินค้าให้ตรงกับความต้องการหรือความประสงค์ ตัวอย่างเช่น การให้หรือขยายข้อสารนิเทศ โดยให้ผู้บริการจัดบริการสารนิเทศที่ตลาดต้องการและสามารถหาซื้อได้ คำว่า "ซื้อ" ไม่ได้หมายความว่า ผู้บริโภคต้องจ่ายเป็นตัวเงิน แต่อาจหมายถึงเวลาที่ผู้บริโภคเสียไปในการแสวงหาและการใช้สารนิเทศ (ประภาวดี สืบสนธิ. 2529 : 1) เทคนิคการส่งเสริมผลผลิตสารนิเทศแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น คือ

3.1 การกำหนดกลุ่มผู้บริโภค หรือผู้ใช้บริการ เป็นพื้นฐานสำคัญของการส่งเสริมสารนิเทศ ส่วนมากแบ่งด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ คือ

3.1.1 แบ่งกลุ่มผู้ใช้ตามสภาพภูมิศาสตร์ เช่น เขตอำเภอ เขตจังหวัด เป็นต้น

3.1.2 แบ่งกลุ่มผู้ใช้ตามลักษณะเฉพาะบุคคล เช่น อายุ เพศ รายได้ เป็นต้น

3.1.3 แบ่งกลุ่มผู้ใช้ตามลักษณะสภาพทางจิตวิทยา โดยคำนึงถึงทัศนคติ การใช้ชีวิตความเป็นอยู่ บุคลิกภาพ ลักษณะทางสังคม เช่น การแบ่งกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ใช้บริการสารนิเทศ สามารถตรวจสอบพฤติกรรมการใช้สารนิเทศและจัดเตรียมทรัพยากรที่สนองต่อความต้องการได้

3.2 กลไกการส่งเสริม หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการแจ้งให้ผู้ใช้บริการสารนิเทศ ได้รับรู้ถึงผลผลิตสารนิเทศ เช่น การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (ประภาวดี สืบสนธิ. 2529 : 4)

3.2.1 ใช้จุลสาร ไปสเตอร์ แผ่นพับ อธิบายผลผลิตและบริการเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติม

3.2.2 ใช้คู่มือ อธิบายขั้นตอนการใช้ผลผลิตและบริการ

3.2.3 การโฆษณาผลผลิตและบริการในหนังสือพิมพ์ ทางวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ แจกข่าวของหน่วยงาน วารสารวิชาชีพ

3.2.4 จัดนิทรรศการและการสาธิตผลผลิตและบริการในการประชุมสัมมนาตามร้าน สถานที่ทำงาน หน่วยเคลื่อนที่ ฯลฯ

3.2.5 การเข้าถึงตัวผู้ใช้ และพูดคุยสนทนาแนะนำผลผลิต

3.3 การแจกจ่ายเผยแพร่สารนิเทศและบริการ เป็นการนำสารนิเทศและบริการไปยังผู้ใช้ช่องทางที่เหมาะสม เช่น การนำส่งถึงตัวบุคคล การนำส่งกลุ่ม การนำส่งตามจุดต่าง ๆ การแจกจ่ายภายใน สื่อมวลชนประเภทสิ่งตีพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วารสารวิชาชีพ สื่อมวลชนประเภท การกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ และข่ายงานคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ความสำคัญของห้องสมุดประชาชนต่อการศึกษาออกโรงเรียน

ความสำคัญของห้องสมุดประชาชนต่อการศึกษาออกโรงเรียน

การให้การศึกษาตลอดชีวิตแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัย เป็นภารกิจของงานการศึกษาออกโรงเรียน โดยเฉพาะงานให้บริการข่าวสารข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการดำเนินชีวิตหน่วยงานการศึกษาออกโรงเรียนที่มีอยู่ในชุมชน และให้บริการด้านนี้คือ ห้องสมุดประชาชนและที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านซึ่งสามารถที่จะให้ข่าวสารสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นแหล่งส่งเสริมความรู้ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ทำให้เกิดความก้าวหน้าแก่ตนเองและชุมชน ทั้งในด้านการศึกษาศังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรมเป็นแหล่งให้บริการการศึกษาตลอดชีวิต(บุญทา วิชาไพศาล. 2538 : 318)

ความสำคัญของห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐมต่อศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยวิธีเรียนทางไกล อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย โดยวิธีเรียนทางไกล จำเป็นต้องพบกลุ่ม เพื่ออภิปรายปัญหาต่าง ๆ ที่นักศึกษาพบจากการเรียนในบทเรียนด้วยตนเอง หรือปัญหาสำคัญอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน เพื่อร่วมกันคิดแก้ปัญหา โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นที่ปรึกษากระบวนการคิดแก้ปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลทางวิชาการและข่าวสารข้อมูลสารสนเทศในการคิด การจัดกิจกรรมการเรียนจึงจำเป็นต้องอาศัยแหล่งศึกษา ค้นคว้า นั่นคือ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดนครปฐม เป็นบริการที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม มุ่งจัดส่งเสริมการจัดการศึกษาออกโรงเรียนทุกรูปแบบ ซึ่งทางห้องสมุดได้จัดมุมศูนย์การเรียนรู้ของนักศึกษาทางไกลไว้โดยเฉพาะ ทั้งนี้รวมทั้งการจัดการศึกษาออกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย โดยวิธีเรียนทางไกลด้วย ซึ่งจะได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาออกโรงเรียน โดยวิธีเรียนทางไกลดังนี้

สภาพการดำเนินงานห้องสมุดในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในชนบทและในเมือง การติดต่อสื่อสารระหว่างกันได้พัฒนาไปตามความเปลี่ยนแปลงโดยมีการนำระบบการสื่อสาร และเทคโนโลยีเข้ามาใช้ประโยชน์ ประชาชนจำเป็นต้องปรับตัวเองให้เข้าสภาพที่เป็นอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้วิถีการดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีความสุข ห้องสมุดซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งซึ่งเป็นเครือข่ายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดที่จะต้องบริการสารสนเทศด้านความรู้ต่าง ๆ และข่าวสารสารสนเทศ ห้องสมุดจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นแหล่งบริการสารสนเทศแก่ประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ และทันต่อเหตุการณ์ หลักสำคัญในการจัดห้องสมุดประชาชนแนวใหม่ 1. ห้องสมุดต้องมีชีวิตชีวา เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน 2. ห้องสมุดต้องจัดกิจกรรมหลากหลาย มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 3. ห้องสมุดต้องสนองความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่น บทบาทของห้องสมุดประชาชนแนวใหม่ ตามนโยบายของ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน 1. เป็นห้องสมุดเพื่อประชาชนที่สมบูรณ์ 2. เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน
3. เป็นศูนย์ประชาคม 4. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ สนับสนุนให้เกิดแหล่งความรู้ในชุมชน
(กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 88)

ห้องสมุดประชาชนยังคงไว้ซึ่งภารกิจเดิม คือ การให้บริการหนังสือและสื่อทุกประเภท จัดบริการเอกสารนิเทศตามกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น มุมเด็กและเยาวชน มุมผู้สูงอายุ มุมอาชีพ มุมศิลปวัฒนธรรม มุมสิ่งแวดล้อม จัดบริการทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และเขียน สำหรับกลุ่มเป้าหมายเพื่อป้องกันการลืมนั่งสื่อ เช่น เกษตรกร เด็กเร่ร่อน ผู้สูงอายุ และสตรีในชนบท ปัจจุบันมีผู้เข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาสายสามัญ และสายอาชีพเป็นจำนวนมาก และดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้งในโรงเรียน วัด สถานประกอบการหน่วยงานของรัฐและเอกชนกระจายอยู่ในชุมชน ตำบล หมู่บ้านทั่วประเทศ ผู้เข้าเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพบกลุ่มเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ห้องสมุดประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับ นักศึกษาเหล่านี้มาก ห้องสมุดประชาชนจึงจะต้องจัดระบบการบริการสารนิเทศโดยมุ่งให้เกิดความสะดวกต่อการใช้บริการแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญประเภทวิธีเรียนทางไกล

เป็นวิธีเรียนที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มีภารกิจมากจน ไม่มีเวลาที่จะเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียนได้เป็นประจำ เช่น อยู่ในชนบทที่ห่างไกลจากสถานที่ตั้งของสถานศึกษา เมื่อผู้เรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา และลงทะเบียนเรียนที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด หรือศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ (ศบอ.) แล้วก็จัดหาหนังสือตำราหรือชุดการเรียนต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถด้วยตนเองได้โดยฝึกหัดต่าง ๆ ฟังรายการวิทยุจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยเครือข่ายที่ 2 เพื่อการศึกษา (สวศ.) ในระบบ เอ.เอ็ม. หรือรับชมรายการโทรทัศน์ผ่านสัญญาณดาวเทียมของชุมชนตามตารางออกอากาศที่จะแจ้งให้ทราบแต่ละภาคเรียนนอกจากนี้ นักศึกษาจะต้องไปเข้าร่วมกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง คือ

ลักษณะที่ 1 พบกลุ่มสัปดาห์ละครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 3 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 2 พบกลุ่มรายปักษ์ ๆ ละครั้ง ๆ ละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

ลักษณะที่ 3 พบกลุ่มเดือนละครั้ง ๆ ละ 2 วัน ๆ ละ ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

เมื่อนักศึกษาเรียนและทำกิจกรรมการเรียนจบครบเงื่อนไขตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ก็จบการศึกษาระดับนี้ และได้รับประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

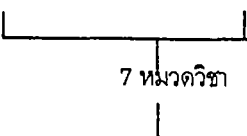
กิจกรรมการพบกลุ่ม

นักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมการพบกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

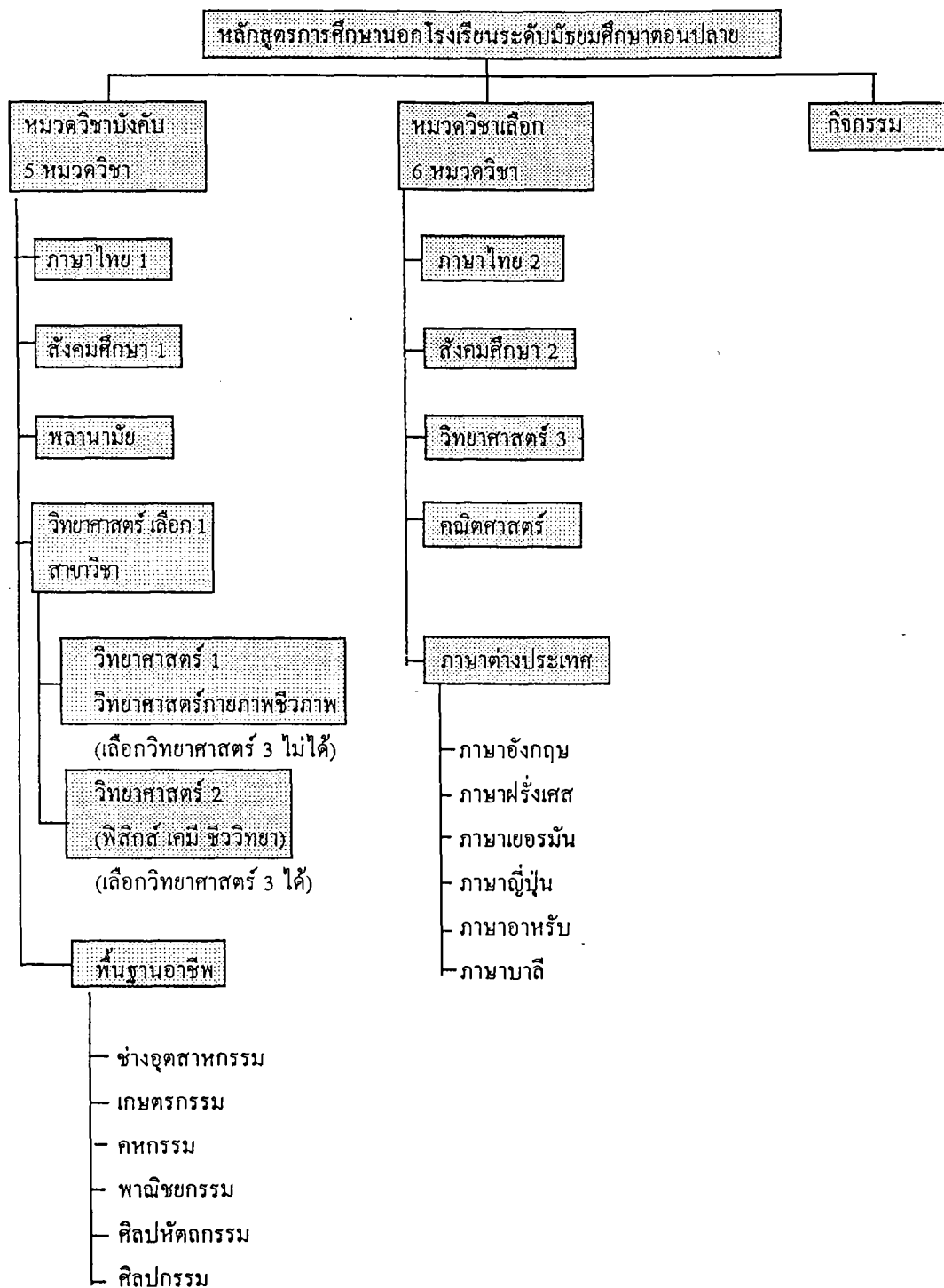
1. กิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นกิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาได้รับประโยชน์ในการนำความรู้ทักษะ เจตคติที่ดี ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ชุมชนและสังคมให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข
2. กิจกรรมเพื่อการแก้ปัญหาการเรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้นักศึกษาได้มีโอกาสพบปะ รู้จักคุ้นเคย ฝึกกระบวนการคิดและการแก้ปัญหาการเรียนจากบทเรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม ประยุกต์ความรู้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. : 16-17)

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530 ประกอบไปด้วยหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีโครงสร้างดังต่อไปนี้

หมวดวิชา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		หมายเหตุ
	วิชาบังคับ (หน่วยการเรียนรู้)	วิชาเลือก (หน่วยการเรียนรู้)	
วิชาภาษาไทย	ภาษาไทย (7)	ภาษาไทย 1 (9)	จะเลือกเรียนหมวดวิชาบังคับหรือวิชาเลือกก่อนก็ได้
วิชาคณิตศาสตร์	คณิตศาสตร์ (3)	คณิตศาสตร์ 1 (9) คณิตศาสตร์ 2 (9)	การเลือกเรียนในหมวดวิชาเลือกจะต้องเรียนเรียงตามลำดับ
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	ส่งเสริมคุณภาพชีวิต (13)	ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคเหนือ 1(9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2(9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคกลาง 3(9) ส่งเสริมคุณภาพชีวิตภาคใต้ 4(9)	จะเรียนหมวดวิชาบังคับหรือวิชาเลือกก่อนก็ได้
วิชาชีพ	วิชาอาชีพ (3)	อาชีพที่เป็นการฝึกทักษะ (200 ชม.= 1 หมวดวิชา)	วิชาอาชีพเลือกผู้เรียนจะเลือกเรียนหรือเทียบหรือโอนได้ทั้ง 3 หมวดวิชา ตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด
วิชาภาษาต่างประเทศ		ภาษาอังกฤษ 1(9) ภาษาอังกฤษ 2(9)	จะเลือกเรียนหมวดวิชาใดก่อนก็ได้
วิชาวิทยาศาสตร์		วิทยาศาสตร์ 1(9) วิทยาศาสตร์ 2(9)	
	<div style="text-align: center;"> 4 หมวดวิชา 3 หมวดวิชา (บังคับ) 7 หมวดวิชา </div>		ผู้ที่จบหลักสูตรต้องเรียนหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา (53 หน่วยการเรียนรู้)

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530

1. วิชาบังคับ จำนวน 57 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ วิชาดังต่อไปนี้

1.1 วิชาบังคับ จำนวน 39 หน่วยการเรียนรู้

ภาษาไทย	12	หน่วยการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์	9	หน่วยการเรียนรู้
คณิตศาสตร์	6	หน่วยการเรียนรู้
สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	3	หน่วยการเรียนรู้
ศิลปศึกษา	3	หน่วยการเรียนรู้

1.2 วิชาบังคับเลือก จำนวน 18 หน่วยการเรียนรู้

สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	6	หน่วยการเรียนรู้
การงาน	6	หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาเลือกเสรี จำนวน 33 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือกจากรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ

ต่อไปนี้

- 2.1 กลุ่มวิชาภาษา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ
- 2.2 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
- 2.3 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา
- 2.4 กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่ พลานามัย ศิลปศึกษา
- 2.5 กลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ได้แก่ อาชีพ

3. กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมดังต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค และกิจกรรมอื่นๆ อีก 1 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.2 กิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน จำนวน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 แบ่งออกเป็นหมวดวิชาบังคับ และหมวดวิชาเลือก ทั้งนี้สามารถเทียบเคียงขอบข่ายเนื้อหาในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ได้ดังนี้

หมวดวิชาบังคับ □ มี 5 หมวดวิชา คือ

1. หมวดวิชาภาษาไทย 1 รายวิชา ท401 ท402 ท503 ท504 ท605 และ ท606
2. หมวดวิชาสังคมศึกษา 1 รายวิชา ส401 ส402 ส503 ส504 ส605 และ ส606
3. หมวดวิชาพลานามัย

รายวิชา สุขศึกษา พ401 พ402 พ503 พ504 พ605 พ606

พลศึกษา พ001 พ002 พ003 พ004 พ006

พ007 พ008 พ009 พ0010 พ0011

พ0013 พ0014 พ0015 พ0016 พ0017

พ0018 พ0019

รายวิชาพลศึกษาให้เลือกเพียง 6 รายวิชา

4. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์

4.1 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 1 (วิทยาศาสตร์กายภาพชีวภาพ)

เลือกหมวดวิชานี้แล้วเลือกหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 3 ในหมวดวิชาเลือกอีกไม่ได้

รายวิชา ว011 ว012 ว013 ว014 ว015 ว016 และ ว017

ในหมวดนี้ให้เลือกเพียง 4 รายวิชา โดยเลือกจากบทเรียนต่าง ๆ รวม 8

เรื่องซึ่งจะต้องเป็นวิทยาศาสตร์กายภาพ 5 เรื่อง และวิทยาศาสตร์ชีวภาพ 3 เรื่อง

4.2 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2 (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา) เลือกหมวดวิชานี้และสอบผ่าน

แล้ว ในภาคเรียนต่อไปจึงจะสามารถเลือกหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 3 ในหมวดวิชาเลือกได้ รายวิชา ว021 ว022 ว031 ว032 ว041 และ ว042

5. หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ แบ่งออกเป็น 6 สาขา เลือกเพียง 1 สาขา ดังนี้

5.1 สาขาช่างอุตสาหกรรม รายวิชา ชพ 100 ชพ 101 ชพ102 และ ชพ 103

5.2 สาขาเกษตรกรรม รายวิชา กษ 111 กษ 112 กษ 121 กษ 131 กษ 141

กษ 151 และ กษ 161

5.3 สาขาคหกรรม รายวิชา คผ 111 คผ 251 คอ 111 คอ 225 คอ 416 คท 111

คท 121 และ คท 131

5.4 สาขาพาณิชยกรรม รายวิชา พช 111 พช 112 พช 121 พช131และ พช241

5.5 สาขาศิลปหัตถกรรม รายวิชา ศป 111 ศป 121 ศป 231 ศป 341 ศป 351
ศป 461 ศป 471 และ ศป 481

5.6 สาขาศิลปกรรม รายวิชา ศ 011 ศ 012 ศ 021 ศ 022 ศ 031 ศ 032 และให้เลือก
กลุ่มวิชาดังต่อไปนี้ อีก 1 กลุ่มวิชา

5.6.1 กลุ่มวิชาดนตรี-นาฏศิลป์ ศ 023 ศ024 ศ0223 ศ0224 ศ0227 ศ0228
ศ037 ศ038

5.6.2 กลุ่มวิชาทัศนศิลป์ ศ013 ศ014 ศ0124 ศ0125 ศ0126
หมายเหตุ วิชาพื้นฐานวิชาอาชีพสาขาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นยกเว้นสาขาศิลปกรรมเป็นวิชาที่ตรงกัน
กับวิชาแกน วิชาอาชีพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาอาชีพ พุทธศักราช 2524

หมวดวิชาเลือก □ มีให้เลือก 6 หมวดวิชา เลือกอย่างน้อย 3 หมวดวิชา คือ

1. หมวดวิชาภาษาไทย 2 รายวิชา ท011 ท021 ท022 ท031 ท032 ท033 ท034 ท041
ท042 ท081 ท091 และ ท092

2. หมวดวิชาสังคมศึกษา 2 รายวิชา ส012 ส013 ส018 ส0211 ส031 ส032 ส041 ส051 ส
061 ส062 ส071 ส081 และ ส082

3. หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 3 (ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา) รายวิชา ว023 ว024 ว025 ว026
ว033 ว034 ว035 ว036 ว043 ว044 ว045 และ ว046

4. หมวดวิชาคณิตศาสตร์ รายวิชา ค011 ค012 ค013 ค014 ค015 และ ค016

5. หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ แบ่งเป็น 6 รายวิชา เลือกได้ไม่เกิน 2 รายวิชาเลือก
1 รายวิชา นับให้ 1 หมวด

5.1 วิชาภาษาอังกฤษ รายวิชา อ411 อ412 อ513 อ514 และ อ616

5.2 วิชาภาษาฝรั่งเศส รายวิชา ฝ411 ฝ412 ฝ513 ฝ514 ฝ515 และ ฝ616

5.3 วิชาภาษาเยอรมัน รายวิชา ย411 ย412 ย513 ย514 ย615 และ ย616

5.4 วิชาภาษาญี่ปุ่น รายวิชา ญ411 ญ412 ญ513 ญ514 ญ615 และ ญ616

5.5 วิชาภาษาอาหรับ รายวิชา อร411 อร412 อร513 อร514 อร615 และ อร 616

5.6 วิชาภาษาบาลี รายวิชา บ411 บ412 บ513 บ514 บ615 และ บ616

6. หมวดวิชาอาชีพ (วิชาเลือก) ให้เลือกจากหลักสูตรวิชาอาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ
หรือศึกษาจากสถานฝึกงานอาชีพ หรือสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินจากประสบการณ์ด้านวิชา
อาชีพ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. เรียนตามหลักสูตรวิชาอาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ โดยอาจจะเลือกเรียนวิชาเดียว สาขาเดียว หรือหลายรายวิชาสาขาเดียว หรือหลายรายวิชาต่างสาขากันที่มีเวลาเรียนตามหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่า 250 ชั่วโมง นับให้ 1 หมวดวิชา โดยสถานศึกษาจัดสอนเองหรือโอนผลการเรียนมาจากสถานศึกษาอื่น
2. โอนผลการเรียนจากสถานฝึกงานอาชีพตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด
3. เทียบจากประสบการณ์ด้านอาชีพ โดย
 - 3.1 ประเมินจากประสบการณ์ที่มีอยู่
 - 3.2 ประเมินจากอาชีพที่ประกอบการอยู่
 - 3.3 ประเมินจากโครงการประกอบอาชีพใหม่หรือ โครงการพัฒนาอาชีพเดิม
 ทั้งนี้ให้เป็นไปตามวิธีการและเกณฑ์กรมการศึกษานอกโรงเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ศศิวิมล ชัยวีระไทย (2528 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4 โรงเรียนผู้ใหญ่เฉลิมขวัญสตรี จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี นักศึกษาจำนวนสูงสุดเป็นผู้ไม่ประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าเรียนในโรงเรียนภาคปกติไม่ได้ เนื่องจากต้องทำงาน และมีจุดมุ่งหมายในการเข้าเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่เพื่อเพิ่มพูนความรู้

ในการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ด้านสภาพการใช้ปรากฏว่านักศึกษาผู้ใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดต่ำกว่า 7 ครั้งต่อเดือน และเข้าใช้ในระหว่างที่เรียน โดยมีวัตถุประสงค์โดยคำแนะนำของอาจารย์เพื่อทำรายงานและเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม วิธีค้นหาหนังสือที่ต้องการส่วนใหญ่ใช้วิธีค้นจากชั้นหนังสือส่วนสิ่งจูงใจเข้าใช้ห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ส่วนใหญ่ด้วยความสนใจของตนเอง

ความต้องการบริการห้องสมุด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการบริการต่าง ๆ จากห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีในระดับปานกลาง บริการที่ต้องการในระดับมากที่สุดคือ บริการให้ยืมและบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนความต้องการในบริการด้านสิ่งพิมพ์ ซึ่งจำแนกโดยใช้ระบบการจัดหมู่ทศนิยมดิวอี้เป็นแนวทางอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ หนังสือที่นักศึกษามี

ความต้องการในระดับปานกลาง คือ หนังสือเกี่ยวกับการศึกษา หนังสือความรู้รอบตัว เบ็ดเตล็ด หนังสือสังคมการเมือง การปกครอง หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ หนังสือเกี่ยวกับกฎหมาย และ หนังสือเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ตามลำดับ ส่วนความต้องการด้านสิ่งพิมพ์ ซึ่งแบ่งตามประเภทพบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ มีความต้องการสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ สิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการมากคือ ตำราเรียน

สำหรับปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ของนักศึกษาผู้ใหญ่พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ประสบปัญหาการใช้ห้องสมุดด้านสภาพทั่วไปในระดับปานกลาง ในด้านสิ่งพิมพ์นักศึกษายุใหญ่ประสบปัญหาในระดับปานกลางและน้อย ตามลำดับ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบก็คือ ปัญหาหนังสือพิมพ์น้อยฉบับ หนังสือบนชั้นเรียงสับสนไม่เป็นระเบียบทำให้การค้นคว้าหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก หนังสือไม่ตรงกับความต้องการ และหนังสือชำรุดไม่น่าใช้ ตามลำดับ ในด้านระเบียบการใช้ห้องสมุดนั้น นักศึกษาผู้ใหญ่ประสบปัญหาในระดับน้อยเป็นส่วนใหญ่ ส่วนในด้านบุคลากรนักศึกษายุใหญ่ประสบปัญหาในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่

อุทัย วรรณกุล (2529 : 52-54) ได้ศึกษาความต้องการสารนิเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดแพร่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของนักเรียนเกี่ยวกับการได้รับสารนิเทศมีดังนี้

1. การไม่มีเวลาว่าง เพราะต้องเข้าร่วมกิจกรรม
2. การที่ไม่ได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง
3. การมีสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการน้อย
4. แหล่งสารนิเทศไม่ดี ค้นหายาก
5. ไม่แน่ใจว่าสารนิเทศมีความถูกต้อง

ส่วนประกอบของสารนิเทศที่นักเรียนต้องการ ได้แก่

1. ข่าวเหตุการณ์บ้านเมือง
2. การท่องเที่ยว
3. การกีฬา
4. แฟชั่น
5. ความรู้ด้านอาชีพ การศึกษาต่อ

รูปแบบของการได้รับสารนิเทศที่นักเรียนต้องการนั้น ได้แก่

1. ฟังจากวิทยุและโทรทัศน์
2. ดูจากภาพยนตร์หรือวิดีโอ

3. การสนทนา ซักถามกับบุคคลที่มีความรู้

4. การอ่าน

บุญเรือน แสงทอง (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อรูปแบบของการบริการข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชนอำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่รับบริการห้องสมุดในเขตอำเภอวิเศษชัยชาญ จำนวน 288 คน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลว่ามีความเหมาะสมในระดับมากและปานกลาง ประชาชนที่มีระดับอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการข่าวสารข้อมูลไม่แตกต่างกัน ประชาชนมีความคาดหวังอยากให้จัดบริการข่าวสารรูปแบบหอกระจายข่าวต่อไปอีกมากที่สุด และประชาชนชอบรูปแบบหอกระจายข่าวมากที่สุด

เรณู เปียชื่อ (2532 : 114-117) ได้ศึกษาวิจัยในเรื่องรูปแบบห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนะของบรรณารักษ์ห้องสมุด 72 จังหวัด พบว่า บรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัดส่วนใหญ่เป็นหญิง มีความเห็นว่าวัสดุครุภัณฑ์ยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการ ต้องการให้มีการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในเรื่องการบริหารงานเทคนิค งานบริการและงานกิจกรรม และต้องการให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญและให้ความสำคัญกับงานห้องสมุดประชาชน

ประภาสิลป์ ผ่องแผ้ว (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ปัญหาคือห้องสมุดไปมาไม่สะดวก จำนวนโต๊ะ เก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือไม่เพียงพอ หนังสือเรื่องที่ต้องการมีจำนวนไม่พอเพียง จำนวนที่ยืมหนังสือน้อยเล่มเกินไป มีเจ้าหน้าที่ให้บริการน้อย สำหรับความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนจังหวัดปราจีนบุรี คือ ต้องการยืมหนังสือครั้งละ 1-3 เล่ม ต้องการยืมเป็นเวลา 7 วัน ต้องการจ่ายค่าปรับหนังสือที่เกินกำหนดจำนวน 1 บาท ต้องการให้มีบริการรับฝากของ น้ำดื่ม เพิ่ม โต๊ะที่นั่งเดี่ยว บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ต้องการวิธีแนะนำให้รู้จักใช้ห้องสมุด และระเบียบของห้องสมุดต้องการตำราเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน

เกรียงไกร กิตติธรรมทรัพย์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อมุม มสธ. โดยสรุปว่า มุม มสธ. ทั้ง 3 แห่ง เป็นอาคารเอกเทศ จัดมุม มสธ. ไว้เป็นสัดส่วน มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม การคมนาคมสะดวก มีบุคลากรประจำที่มีประสบการณ์และความรู้ด้านห้องสมุด ครุภัณฑ์มีจำนวนเพียงพอ มีบางชนิดอยู่ในสภาพที่ชำรุดเสียหาย หนังสือวิชาการมีน้อย ชุดวิชาบางชุดมีไม่เพียงพอกับความต้องการและพบว่าผู้ที่มาใช้มุม มสธ. ส่วนใหญ่ไม่ใช่ นักศึกษา มสธ. ในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนั้นผู้ใช้บริการเสนอ

ว่า ควรขยายเวลาบริการในตอนเย็นให้ยาวมากขึ้น และให้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องห้องสมุดให้มากขึ้น ควรให้ผู้ที่มิถุนามีล่าเนาอยู่ต่างจังหวัดเป็นสมาชิกได้ และให้ผู้ที่ไม่เป็นนักศึกษา มสธ. สามารถที่จะยืมหนังสือออกจากห้องสมุดได้

งานวิจัยในต่างประเทศ

ราซาและมารีเรียตี (Rzasa and Mariarty. 1970 : 403-407) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพอร์ดู (Perdue University) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพอร์ดู 4 กลุ่มด้วยกันคือ อาจารย์ นักศึกษาปริญญาตรี นักศึกษาปริญญาโท และบุคคลอื่น ๆ ซึ่งในการวิจัยนี้ได้สรุปผลการวิจัยว่า รูปแบบข้อเสนอแนะที่ผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพอร์ดู ทั้ง 4 กลุ่มนั้น ต้องการที่จะใช้บริการมากที่สุด คือ บริการทางด้านวารสารวิชาการและมีความต้องการมากรองลงมาได้แก่ หนังสืออ้างอิง และตำรา

คาสเปอร์ (Kasper. 1985 : 10-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบการให้บริการแก่เด็กของห้องสมุดประชาชนในอินเดียมา ตั้งแต่ปี 1970 โดยได้ทำการศึกษาจากห้องสมุดประชาชนประชาชนทั้งหมดในอินเดียที่มีบริการสำหรับเด็ก โดยได้ทำการสุ่มแบบสอบถามไปถึงผู้อำนวยการห้องสมุด จำนวน 288 ชุด และได้รับคืน 87% ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดประชาชนในอินเดียมาได้ว่าจ้างบรรณารักษ์อาชีพมาดำเนินการในแผนกเด็ก และจากข้อมูลแสดงให้เห็นว่าระดับการให้บริการเด็กอยู่ในเกณฑ์สูงแล้ว ระดับการให้บริการผู้ใหญ่ก็อยู่ในเกณฑ์สูงด้วย จากการตรวจสอบสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ประชากรศึกษา รายได้ และการจ้างงาน แสดงให้เห็นว่าบริการในแผนกเด็กมีนัยสำคัญขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาและรายได้ ซึ่งปรากฏว่าการให้บริการแก่เด็กในอินเดียมา คล้ายกับในวิสคอนซิน โอไฮโอ และอิลลินอยส์

สรุปผลจากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ห้องสมุดประชาชนจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนและนักศึกษา ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในเรื่องของตำราเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นข่าวสารความรู้ที่ทันสมัย และบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดที่จัดขึ้น

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีเพศต่างกัน มีการใช้สารสนเทศใน 3 ด้านจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน
2. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้สารสนเทศใน 3 ด้าน จากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน

3. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีการใช้สารนิเทศใน 3 ด้านจาก ห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน

4. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีอาชีพต่างกันมีการใช้สารนิเทศใน 3 ด้าน จากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ที่ลงทะเบียนเรียนโดยวิธีเรียนแบบทางไกลภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 กับ ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบางเลน อำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม และอำเภอนครชัยศรี ได้กลุ่มเป้าหมายรวม 15,024 คน จำแนกเป็นระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น จำนวน 8,933 คน และในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 6,091 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าสุ่มมาจากประชากรในข้อ 1 โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามระดับการศึกษา และอำเภอ ให้ได้นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 338 คน และมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 249 คน รวม 587 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม

ลำดับ ที่	นักศึกษาทางไกลระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม	ม.ต้น	ม.ปลาย	รวม
1	อำเภอเมือง	3,884	2,326	6,210	151	98	249
2	อำเภอบางเลน	573	576	1,149	20	20	40
3	อำเภอกำแพงแสน	1,720	1,352	3,072	64	55	119
4	อำเภอดอนตูม	992	842	1,834	37	33	70
5	อำเภอนครชัยศรี	1,764	1,095	2,859	66	43	109
	รวม	8,933	6,091	15,024	338	249	587

แหล่งที่มา : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม. 2539

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุดประชาชนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนและการให้บริการ ศึกษาเรื่องหลักสูตรการจัดการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2530
2. ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปสร้างแบบสอบถาม โดยสัมภาษณ์นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกรมนอกโรงเรียน ที่เรียนโดยวิธีเรียนทางไกล และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน
3. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารและตำรา โดยเฉพาะวิธีการสร้างแบบสอบถามของลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งแบ่งใช้มาตราส่วนในการตอบออกเป็น 5 ระดับ คือน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในข้อ 1-3 มาวิเคราะห์และกำหนดกรอบเพื่อใช้เป็นประเด็นในการตั้งคำถามและสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกล ที่มีต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชน
5. นำร่างแบบสอบถามเสนอประธาน อาจารย์เชียรศรี วิวิธสิริ และกรรมการ ได้แก่ อาจารย์พวา พันธุ์เมฆา ผู้ควบคุมปริญญาโท เมื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา โครงสร้าง ของแบบสอบถาม และได้รับคำแนะนำให้มีการปรับโครงสร้างแบบสอบถามออกเป็นรายด้าน ซึ่งได้แก่

ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ ด้านเนื้อหาสารสนเทศและด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ นอกจากนี้ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าแบบสอบถามในตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มเติมข้อมูลในเรื่องช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการของห้องสมุด และความถี่ในการใช้บริการดังกล่าว

6. ดำเนินการแก้ไขร่างแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ และนำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้แก่ ดร.ศรีสว่าง เลี้ยววาริณ นายกิตติเกษม ใจชื่นและนายมงคล เทพกำเนิด ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความสมบูรณ์ของเครื่องมือ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องของการใช้ภาษาในแบบสอบถามในแต่ละตอนว่าควรใช้ภาษาที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านอ่านแล้วสามารถตอบแบบสอบถามได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของผู้ถาม และในการตั้งคำถามไม่ควรเป็นการชี้นำผู้อ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามยังไม่ค่อยชัดเจนเท่าที่ควร และคำถามบางคำถามยังไม่ค่อยสื่อความหมาย เป็นต้น

7. ดำเนินการปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักศึกษาทางไกลของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ และนำข้อมูลที่ได้รับไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในระดับ 0.91 ซึ่งหมายถึงแบบสอบถามดังกล่าวมีความเชื่อมั่นสูง เป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม โดยแบ่งเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามกับการใช้สารสนเทศและบริการของห้องสมุดประชาชน ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ข้อมูลการใช้บริการ วัตถุประสงค์ในการใช้บริการ และแหล่งการเรียนรู้วิธีใช้ห้องสมุดประชาชน ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้วัสดุและบริการต่าง ๆ จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศ จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

แบบคำถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 เป็นคำถามที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และการให้บริการต่าง ๆ จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 1 - 30 พฤศจิกายน 2540 โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยวิธีเรียนแบบทางไกล และเข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมรวม 5 แห่ง ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบางเลน อำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม และอำเภอนครชัยศรี จำนวน 587 คน
2. เข้าพบกับบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในแต่ละอำเภอ เพื่อประสานงานขอความร่วมมือในการแจกและรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 587 ฉบับ ให้กับนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการในห้องสมุดประชาชนของแต่ละแห่งตามจำนวน และระดับการศึกษาที่กำหนดไว้เป็นกลุ่มตัวอย่างตามตาราง 1 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการขอรับแบบสอบถามคืนภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2540 ด้วยตนเอง
3. ขอรับแบบสอบถามคืนตามกำหนด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้ง 587 ฉบับ พบว่ามีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00
4. นำแบบสอบถามทุกฉบับมาวิเคราะห์ตามกระบวนการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้น ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 587 ฉบับ นำมาจัดรหัสแล้วกรอกตัวเลขคำตอบลงในกระดาษหัด

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชน จัดทำโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านคือ ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ ด้านเนื้อหาสารสนเทศ และปัญหาการใช้สารสนเทศ จัดทำโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน โดยกำหนดค่าน้ำหนักการตอบดังนี้

มากที่สุด	กำหนดน้ำหนักเป็น	5	คะแนน
มาก	กำหนดน้ำหนักเป็น	4	คะแนน
ปานกลาง	กำหนดน้ำหนักเป็น	3	คะแนน
น้อย	กำหนดน้ำหนักเป็น	2	คะแนน
น้อยที่สุด	กำหนดน้ำหนักเป็น	1	คะแนน

เมื่อกำหนดค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ระดับคะแนน	1.00-1.08	หมายถึง	ใช้น้อยที่สุด/มีปัญหาที่น้อยที่สุด
ระดับคะแนน	1.81-2.26	หมายถึง	ใช้น้อย/มีปัญหาน้อย
ระดับคะแนน	2.61-3.40	หมายถึง	ใช้ปานกลาง/มีปัญหาปานกลาง
ระดับคะแนน	3.41-4.20	หมายถึง	ใช้มาก/มีปัญหามาก
ระดับคะแนน	4.21-5.00	หมายถึง	ใช้มากที่สุด/มีปัญหามากที่สุด

2.3 การทดสอบเพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม จัดทำโดยการทดสอบค่าที (t-test)

2.4 การทดสอบเพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม จัดทำโดยการใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test)

3. ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีนิวแมน-คูลส์ (Newman- Keuls' Method)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่าง ๆ จัดทำโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ
5. สรุปผลวิเคราะห์และแปลความหมาย
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น (Reliability Coefficient) ใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อในแบบสอบถาม
S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
$\sum S_i^2$	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

6.2. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2.1 หาดัรร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด ๆ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

6.2.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนชุดของคะแนน

6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 77)

$$S.D. = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	\bar{X}	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum \bar{X}^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum \bar{X})^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมดหรือประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

6.3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 215-216)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} - \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2, S_2^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

6.3.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F-test (ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. 2529 : 186)

ตาราง 18 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยจำแนกตามอายุ

ด้านสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ท่านเรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	2.62	1.31	1.86
	ภายในกลุ่ม	580	407.28	0.70	
	รวม	582	409.90		
2. วารสารวิชาการ เช่น วารสารการศึกษา วารสารไกล่หลอม วารสารเกษตรกรรม เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.10	0.13
	ภายในกลุ่ม	580	479.05	0.83	
	รวม	582	479.26		
3. นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.00	0.00	0.00
	ภายในกลุ่ม	578	537.65	0.93	
	รวม	580	537.65		
4. คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	4.59	2.29	2.38
	ภายในกลุ่ม	581	559.94	0.96	
	รวม	583	564.53		
5. หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.68	0.34	0.33
	ภายในกลุ่ม	580	611.25	1.06	
	รวม	582	611.93		
6. หนังสืออ้างอิง หนังสือที่ใช้หาคำตอบเฉพาะบางตอน เช่น พจนานุกรมไทย อังกฤษ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.67	0.84	0.87
	ภายในกลุ่ม	579	555.61	0.96	
	รวม	581	557.29		
7. หนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.75	0.38	0.36
	ภายในกลุ่ม	559	604.10	1.04	
	รวม	581	604.86		
8. รูปภาพ แผนที่ แผนที่	ระหว่างกลุ่ม	2	8.67	4.33	4.36*
	ภายในกลุ่ม	578	574.65	0.99	
	รวม	580	583.31		

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F	แทน	ความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่าสองกลุ่ม
MS _b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS _w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าหากพบที่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Newman-Keuls Test (ด๊วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 113)

$$w = q(, r, df) \sqrt{\frac{MS_e}{\tilde{N}}}$$

เมื่อ	W	แทน	ความแตกต่างค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่าสองกลุ่ม
	q	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS _e	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	\tilde{N}	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

$$\tilde{N} = \frac{k}{n_1 + n_2 \dots n_k}$$

เมื่อ	k	แทน	จำนวนเต็ม
	$n_1 + n_2 \dots n_k$	แทน	จำนวนคนในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมสำหรับสถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และ F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม ซึ่งการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายข้อมูลดังนี้

N	แทน	คะแนนทั้งหมด
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของและข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน คือ ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ ด้านเนื้อหาสารนิเทศ และปัญหาการใช้สารนิเทศ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่าง ๆ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา วัตถุประสงค์ในการใช้บริการ แหล่งการเรียนรู้และวิธีใช้ห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม โดยใช้ค่าร้อยละ ผลดังปรากฏในตาราง 2 - 5

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	180	30.66
หญิง	407	69.34
รวมทั้งสิ้น	587	100.00
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	304	51.78
20-35 ปี	271	46.17
มากกว่า 35 ปี	12	2.05
รวมทั้งสิ้น	587	100.00
3. อาชีพ		
รับจ้าง	330	56.22
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	15	2.55
ค้าขาย	68	11.58
เกษตรกร	66	11.25
อื่น ๆ	108	18.40
รวมทั้งสิ้น	587	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษาในปัจจุบัน		
มัธยมศึกษาตอนต้น	317	54.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย	270	45.99
รวมทั้งสิ้น	587	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ทั้งหมด 587 คน เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นเพศหญิง จำนวน 407 คน คิดเป็นร้อยละ 69.34 มากกว่าเพศชายซึ่งมีจำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 30.66 และนักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ซึ่งมีจำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 51.78 รองลงไปที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี มีจำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 46.17 นอกนั้นคือผู้มีอายุ 35 ปีขึ้นไป สำหรับในด้านอาชีพ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีจำนวน 330 คน คิดเป็นร้อยละ 56.22 รองลงไปที่มีอาชีพ ค้าขาย และเกษตรกรรม ซึ่งมีจำนวน 68 คน และ 66 คน คิดเป็นร้อยละ 11.58 และ 11.25 ตามลำดับ นอกนั้นมีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.55 และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40 และระดับการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 317 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10 รองลงไปที่มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 45.99

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษา
ทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

ข้อมูลการใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ระดับความสำคัญของห้องสมุดประชาชนที่มีต่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล		
มาก	386	65.76
ปานกลาง	193	32.88
น้อย	4	0.68
ไม่สำคัญเลย	4	0.68
รวม	587	100.00
2. ความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน		
ทุกวัน	2	0.34
สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง	48	8.18
สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	174	29.64
เดือนละ 1-2 ครั้ง	349	59.45
ไม่ระบุความถี่	14	2.39
รวม	587	100.00
3. ช่วงเวลาในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เวลาราชการก่อน 16.00 น. (จันทร์-ศุกร์)	94	15.00
ภายหลังเวลาราชการหลัง 16.00 น. (จันทร์-ศุกร์)	62	10.00
วันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์)	471	75.00
รวมทั้งสิ้น	627	100.00
4. การใช้บริการห้องสมุดอื่น ๆ		
ห้องสมุดโรงเรียน	440	74.96
ห้องสมุดวิทยาลัยหรือสถาบันราชภัฏ	38	6.47
ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	30	5.12
อื่น ๆ	79	13.45
รวมทั้งสิ้น	587	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลการใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
5. การเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดประชาชน		
การเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดในชั้นมัธยมศึกษา	172	19.43
คู่มือการใช้ห้องสมุด	114	12.88
การศึกษาด้วยตนเอง	308	34.81
การสอบถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	279	31.52
วิธีอื่น ๆ	12	1.36
รวม	885	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เห็นว่าบริการห้องสมุดประชาชนต่อมีความสำคัญต่อการเรียน อยู่ในระดับมาก จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 65.76 รองลงมาที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 นอกนั้นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย และระดับความไม่สำคัญเลย จำนวนระดับละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 0.68 เท่ากัน สำหรับความถี่ในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลนั้น จากการศึกษาพบว่านักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการของห้องสมุดประชาชนโดยประมาณเดือนละ 1-2 ครั้ง ซึ่งมีจำนวนถึง 349 คน คิดเป็นร้อยละ 49.45 รองลงมาจะเข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชนสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 29.64 และเข้าใช้บริการสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 8.18 ส่วนช่วงเวลาในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) นั้น พบว่า นักศึกษาทางไกลส่วนใหญ่จะเข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชนในวันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์) ซึ่งมีจำนวนถึง 471 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือจะเข้าใช้บริการห้องสมุดในเวลาราชการก่อน 16.00 น. (จันทร์-ศุกร์) มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และนอกจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแล้ว นักศึกษาทางไกลจำนวน 440 คน คิดเป็นร้อยละ 74.96 ใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน และอีกจำนวน 38 คน และ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 6.47 และ 5.12 ของนักศึกษาทางไกลจะเข้าใช้บริการห้องสมุดของวิทยาลัยหรือสถาบันราชภัฏ และห้องสมุดของมหาวิทยาลัยตามลำดับ ส่วนการเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดประชาชน มีจำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 34.81 รองลงมาใช้วิธีสอบถามบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีจำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 31.52 และจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 19.43 ใช้ความรู้จากการเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดในชั้นมัธยมศึกษา

ตาราง 4 วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลศึกษา

ข้อ	วัตถุประสงค์การใช้สารสนเทศ จากห้องสมุดประชาชน	\bar{X}	S.D	ลำดับที่ ต้องการ
1	เพื่อการเรียน	5.37	1.41	1
2	เพื่อการทำรายงาน	4.46	1.10	2
3	เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและ ข้อมูลข่าวสารให้ทันเหตุการณ์	4.20	1.32	3
4	เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ	3.29	1.28	4
5	เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด	2.83	1.28	5
6	อื่น ๆ (โปรดระบุ)	1.21	0.85	6

จากตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมใช้บริการสารสนเทศ จากห้องสมุดประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเรียนเป็นอันดับ 1 มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 5.37$ อันดับ 2 เพื่อการทำรายงานมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.46$ และอันดับ3 เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและข้อมูลข่าวสารให้ทันเหตุการณ์ มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.20$ อันดับ4 เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 3.29$ อันดับ5 เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 2.83$ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ อื่น ๆ (โปรดระบุ) นักศึกษาส่วนมากระบุว่าเพื่อเข้าไปยืมหนังสือประเภทบันเทิงคดี เพื่อไปอ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อไปติดต่อเรื่องเกี่ยวกับการเรียนของตน เพื่อไปลงทะเบียนเรียน และไปเพื่อพบกลุ่ม ฯลฯ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ใน 3 ด้าน

การวิเคราะห์การใช้สารนิเทศจำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ ด้านเนื้อหาสารนิเทศ และด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ ผลดังปรากฏในตาราง 5 - 8

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน

การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้
1. ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ	2.75	0.50	ปานกลาง
2. ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	2.85	0.60	ปานกลาง
3. ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	2.65	0.63	ปานกลาง
รวม	2.75	0.50	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.75$) เมื่อพิจารณาการใช้เป็นรายด้านใน 3 ด้าน ได้แก่ วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ อยู่ในในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.75$) ด้านเนื้อหาสารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.85$) และด้านปัญหาการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.65$) พบว่ามีการใช้ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{X}=2.65-2.85$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ด้าน
วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ

ข้อ	วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ	\bar{X}	S.D	ระดับ การใช้
	<u>วัสดุสารนิเทศ</u>			
1	หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่เรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น	3.22	0.84	ปานกลาง
2	วารสารวิชาการ เช่น วารสารการศึกษา วารสาร ใกล้เคียง วารสารเกษตรกรรม เป็นต้น	2.70	0.91	ปานกลาง
3	นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น	2.55	0.96	ปานกลาง
4	คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น	3.33	0.99	ปานกลาง
5	หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น	3.32	1.03	ปานกลาง
6	หนังสืออ้างอิง หนังสือที่ใช้หาคำตอบเฉพาะ บทความ เช่น พจนานุกรม ไทย-อังกฤษ เป็นต้น	2.89	0.98	ปานกลาง
7	หนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น	2.59	1.02	ปานกลาง
8	รูปภาพ แผนที่ แผนที่	2.44	1.00	น้อย
9	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว	2.10	0.93	น้อย
10	เทปเสียง	2.17	1.09	น้อย
11	หุ่นจำลอง ลูกโลก	2.31	1.06	น้อย
12	ตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นหาสิ่งที่ต้องการ	2.98	1.03	ปานกลาง
	รวม	2.69	.53	ปานกลาง
	<u>บริการต่าง ๆ</u>			
13	ยืม-คืนหนังสือ	2.75	1.09	ปานกลาง
14	จองหนังสือที่ต้องการยืมต่อจากผู้อื่น	2.24	1.01	น้อย
15	อ่านหนังสือพิมพ์	3.23	1.01	ปานกลาง
16	จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามคำแนะนำของผู้ใช้	2.63	0.95	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	\bar{X}	S.D	ระดับการใช้
17	นิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสำคัญ	2.76	0.98	ปานกลาง
18	คำแนะนำในการค้นหาหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ	2.80	1.03	ปานกลาง
19	อ่านหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	3.21	0.92	ปานกลาง
20	ยืมหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	2.77	1.04	ปานกลาง
	รวม	2.81	0.63	ปานกลาง
	รวมทั้งสิ้น	2.75	0.50	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมมีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) โดยมีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.69 และ 2.81 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้วัสดุสารสนเทศในห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมมีอยู่ในระดับสูงสุด คือ (ข้อ 4) การใช้คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาคือ (ข้อ 5) การใช้หนังสือพิมพ์รายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.32$) สำหรับ (ข้อ 9) การใช้ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 2.10$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านบริการต่าง ๆ พบว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐมมีการใช้บริการจากห้องสมุดประชาชนอยู่ในระดับสูงสุด คือ (ข้อ 15) การอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 3.23$) รองลงมาคือ (ข้อ 19) อ่านหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด ($\bar{X} = 3.21$) สำหรับ (ข้อ 14) การใช้บริการจองหนังสือที่ต้องการยืมต่อจากผู้อื่น ($\bar{X} = 2.24$) มีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาระดับการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ พบว่านักศึกษาทางไกลมีระดับการใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 15 ข้อ ($\bar{X} = 2.55-3.33$) และอยู่ในระดับน้อย จำนวน 5 ข้อ ($\bar{X} = 2.10-2.44$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน
ด้านเนื้อหาสารนิเทศ

ข้อ	เนื้อหาสารนิเทศ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การใช้
1	เรื่องความรู้ทั่วไป เช่น บรรณานุกรม สารานุกรม บรรณารักษศาสตร์	2.64	0.93	ปานกลาง
2	เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ โหราศาสตร์	2.30	0.96	น้อย
3	เรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น	2.71	1.00	ปานกลาง
4	เรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง	2.93	0.93	ปานกลาง
5	เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กฎหมาย	2.90	0.97	ปานกลาง
6	เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี	3.03	0.89	ปานกลาง
7	เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา	3.52	0.90	มาก
8	เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	3.16	0.99	ปานกลาง
9	เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เช่น ฟิสิกส์ เคมี	2.80	1.00	ปานกลาง
10	เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์	3.03	0.96	ปานกลาง
11	เรื่องเกี่ยวกับเกษตรศาสตร์	2.79	0.91	ปานกลาง
12	เรื่องเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์	2.62	0.99	ปานกลาง
13	เรื่องเกี่ยวกับแพทยศาสตร์	2.58	1.05	ปานกลาง
14	เรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง	2.34	0.97	น้อย
15	เรื่องเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง เช่น ดนตรี การวาดภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ	2.98	1.00	ปานกลาง
16	เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ	2.82	1.01	ปานกลาง
17	เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี	2.82	0.93	ปานกลาง
18	เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและชาติต่าง ๆ	2.98	0.94	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	เนื้อหาสารนิเทศ	\bar{X}	S.D.	ระดับการใช้
19	เรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ	2.95	0.94	ปานกลาง
20	หนังสือภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว	2.92	0.92	ปานกลาง
	รวม	2.85	0.60	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมมีการใช้เนื้อหาสารนิเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกลมีการใช้เนื้อหาสารนิเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 17 ข้อ ($\bar{X} = 2.62-3.16$) อยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ข้อ ($\bar{X} = 2.30-2.34$) และอยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ ($\bar{X} = 3.52$) โดยมีการใช้เนื้อหาอยู่ในระดับสูงสุด คือ (ข้อ 7) เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือ (ข้อ 8) เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.16$) สำหรับ (ข้อ 6, ข้อ 10) คือ เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี และเรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ นักศึกษาทางไกล มีการใช้เนื้อหาสารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) ส่วนเนื้อหาสารนิเทศที่นักศึกษาทางไกลใช้อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือ (ข้อ 2) เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ ไซยศาสตร์ เป็นต้น ($\bar{X} = 2.30$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ

ข้อ	ปัญหาการใช้สารนิเทศ	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา
1	หนังสืออ้างอิงเช่น พจนานุกรม สารานุกรม มีไม่เพียงพอ	2.49	0.96	น้อย
2	หนังสืออ่านประกอบวิชาต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ	2.66	0.92	ปานกลาง
3	หนังสือชำรุดไม่ได้รับการซ่อมแซม	2.53	1.03	ปานกลาง
4	หนังสือส่วนมากเก่า และล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า	2.58	1.05	ปานกลาง
5	หนังสือและสื่อต่าง ๆ มีอยู่น้อยไม่พอกับความต้องการ	2.77	0.97	ปานกลาง
6	หนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้บริการมาก แต่มีจำนวนหนังสือน้อย	2.88	0.99	ปานกลาง
7	หนังสือตำราเรียนมีไม่เพียงพอ	2.68	0.98	ปานกลาง
8	ข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์	2.56	0.97	ปานกลาง
9	หนังสืออ่านเพื่อความบันเทิงมีน้อย	2.65	0.86	ปานกลาง
10	หนังสือพิมพ์มีน้อยฉบับ	2.59	0.96	ปานกลาง
11	หนังสือพิมพ์ใหม่ ๆ ไม่อยู่ในห้องสมุด	2.57	1.10	ปานกลาง
12	วารสารเก่าไม่ทันสมัย	2.61	0.99	ปานกลาง
13	วารสารฉบับใหม่ออกบริการล่าช้า	2.65	0.97	ปานกลาง
14	หนังสือบนชั้นเรียงสลับกันไม่เป็นระเบียบทำให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก	2.62	1.09	ปานกลาง
15	เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดไม่ตรงกับเวลาว่างของท่าน	2.75	1.17	ปานกลาง
16	ห้องสมุดอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการเดินทาง	2.76	0.99	ปานกลาง
17	ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการยังน้อยเกินไป	2.76	0.99	ปานกลาง
18	วิธีให้ยืมและรับคืนไม่สะดวก	2.55	1.04	ปานกลาง
19	หนังสือในห้องสมุดบางครั้งไม่มีแต่มีในบัตรรายการ	2.59	1.02	ปานกลาง
20	การไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ ๆ อ่านได้ เพราะบรรณารักษ์ดำเนินการล่าช้า	2.48	1.03	น้อย
รวม		2.65	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีปัญหาในการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$)

เมื่อพิจารณาระดับปัญหาในการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาทางไกลประสบปัญหาการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 18 ข้อ ($\bar{X} = 2.53-2.97$) และอยู่ในระดับน้อยจำนวน 2 ข้อ ($\bar{X} = 2.48-2.49$) โดยนักศึกษาทางไกลประสบปัญหาการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับสูงสุดคือ (ข้อ 16) เรื่องห้องสมุดประชาชนอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการเดินทาง ($\bar{X} = 2.97$) รองลงมา คือ (ข้อ 6) เรื่องหนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้บริการมาก แต่หนังสือมีเป็นจำนวนน้อย ($\bar{X} = 2.88$) สำหรับหัวข้อที่นักศึกษาทางไกลประสบปัญหาในระดับน้อยที่สุด คือ (ข้อ 20) เรื่องการไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ ๆ อ่านได้ ($\bar{X} = 2.48$)

ตอนที่ 3 การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา
ในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ
ดังปรากฏในตาราง 9-12

3.1 การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม
จำแนกตามเพศ

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศของนักศึกษาทางไกล
ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ

การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกล	ชาย		หญิง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	2.76	0.52	2.74	0.51	0.33
2. ด้านเนื้อหาสารสนเทศ	2.85	0.57	2.84	0.61	0.41
3. ด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ	2.96	0.57	2.63	0.65	1.08
รวม	2.78	0.47	2.74	0.49	0.83

$$t(.05) = 1.96$$

จากตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัด
นครปฐม ที่มีเพศต่างกันโดยรวมมีการใช้สารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยรวมทุกด้านแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา
เพศชายและหญิงมีการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนใน 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน
ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการ
ต่าง ๆ โดยจำแนกตามเพศ

ข้อ	ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการ ต่าง ๆ	ชาย		หญิง		t
		X	S.D.	X	S.D.	
1	หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ ท่านเรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น	3.11	0.78	3.27	0.86	-2.03*
2	วารสารวิชาการ เช่น วารสารการ ศึกษา วารสารใกล้เคียง วารสาร เกษตรกรรม เป็นต้น	2.72	0.91	2.70	0.91	0.28
3	นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น	2.37	0.96	2.63	0.96	-3.09**
4	คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น	3.31	0.98	3.33	0.99	-0.23
5	หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น	3.41	1.03	3.27	1.02	1.53
6	หนังสืออ้างอิง หนังสือที่ใช้หาคำตอบ เฉพาะบางตอน เช่น พจนานุกรมไทย- อังกฤษ เป็นต้น	2.76	1.00	2.94	0.97	-2.07*
7	หนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น	2.50	0.98	2.63	1.04	-1.36
8	รูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ	2.63	1.02	2.36	0.99	3.05**
9	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว	2.30	0.97	2.02	0.90	3.38**
10	เทปเสียง	2.34	1.13	2.09	1.06	2.56*
11	หุ่นจำลอง ลูกโลกและของตัวอย่าง	2.37	1.11	2.29	1.03	0.84
12	ตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นหาสิ่งที่ ต้องการ	2.98	0.99	2.98	1.06	-0.03
13	ยืม-คืนหนังสือ	2.77	1.04	2.74	1.11	0.36
14	จองหนังสือที่ต้องการยืมต่อจากผู้อื่น	2.32	1.03	2.20	1.00	1.29

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการ ต่าง ๆ	ชาย		หญิง		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
15	อ่านหนังสือพิมพ์	3.32	0.96	3.19	1.03	1.46
16	จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามคำ เสนอแนะของผู้ใช้	2.70	0.86	2.60	1.00	1.07
17	นิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสำคัญ	2.71	1.03	2.79	0.96	-0.84
18.	ขอคำแนะนำในการค้นหาหนังสือและ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	2.81	1.01	2.80	1.04	0.12
19.	อ่านหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	3.14	0.91	3.24	0.93	-1.23
20.	ยืมหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	2.77	0.98	2.77	1.06	-0.06
รวม		2.76	0.52	2.74	0.51	0.33

$$t(.05) = 1.96$$

$$t(.01) = 2.57$$

จากตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาจังหวัดในนครปฐมที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม เพศชาย และเพศหญิง มีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 1) มีการใช้หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่เรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น (ข้อ 6) การใช้หนังสืออ้างอิง หนังสือที่ใช้หาคำตอบเฉพาะบางตอน เช่น พจนานุกรมไทย-อังกฤษ (ข้อ 10) เทปเสียง เป็นต้น นอกจากนี้พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 3) การใช้นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น (ข้อ 8) ต้องการใช้รูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ และ (ข้อ 9) การใช้ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตเรื่องอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของ
นักศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านเนื้อหาสารนิเทศ โดยจำแนกตามเพศ

ข้อ	ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	ชาย		หญิง		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	เรื่องความรู้ทั่วไป เช่น บรรณานุกรม สารานุกรม บรรณารักษศาสตร์	2.69	0.91	2.62	0.94	0.84
2	เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์	2.43	0.92	2.24	0.98	2.26*
3	เรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น	2.81	0.98	2.67	1.00	1.58
4	เรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง	3.05	0.92	2.87	0.93	2.05*
5	เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	2.98	0.92	2.87	0.99	1.34
6	เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี	2.84	0.88	3.12	0.88	-3.49**
7	เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา	3.40	0.92	3.57	0.88	-2.16*
8	เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	3.09	0.92	3.20	1.01	1.20
9	เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เช่น ฟิสิกส์ เคมี	2.82	0.96	2.80	1.02	0.25
10	เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์	3.00	0.87	3.04	0.99	-0.49
11	เรื่องเกี่ยวกับเกษตรศาสตร์	2.77	0.90	2.81	0.91	-0.52
12	เรื่องเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์	2.56	0.92	2.64	1.01	-0.85
13	เรื่องเกี่ยวกับแพทยศาสตร์	2.62	0.97	2.57	1.08	0.48
14	เรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง	2.61	0.98	2.22	0.94	4.61**
15	เรื่องเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง เช่น ดนตรี การวาดภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ	2.96	0.99	2.99	1.01	-0.36
16	เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ	3.21	1.03	2.64	0.95	6.53**
17	เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี	2.67	0.86	2.89	0.95	-2.68**
18	เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและชาติ ต่าง ๆ	2.91	0.92	3.01	0.95	-1.24

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ด้านเนื้อหาสาระนิเทศ	ชาย		หญิง		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
19	เรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ	2.84	0.92	2.99	0.95	-1.77
20	หนังสือภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว	2.99	0.95	2.89	0.90	1.24
รวม		2.85	0.57	2.84	0.61	0.41

$$t(.05) = 1.96$$

$$t(.01) = 2.57$$

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีการใช้เนื้อหาสาระนิเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีการใช้เนื้อหาสาระนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 2) เกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ ไซยศาสตร์ (ข้อ 4) เรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง (ข้อ 7) เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา และ (ข้อ 17) เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี นอกจากนี้พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 6) เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี (ข้อ 14) เรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง (ข้อ 16) เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ สำหรับเรื่องอื่นนอกเหนือจากนี้ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน
ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ โดย
จำแนกตามเพศ

ข้อ	ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	ชาย		หญิง		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1.	หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรมมีไม่เพียงพอ	2.57	0.89	2.45	0.99	1.36
2.	หนังสืออ่านประกอบวิชาต่าง ๆ มีไม่ เพียงพอ	2.81	0.88	2.59	0.94	2.62**
3.	หนังสือข่าวไม่ได้รับการซ่อมแซม	2.56	1.03	2.53	1.03	0.33
4.	หนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัยไม่ เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า	2.66	1.00	2.54	1.07	1.22
5.	หนังสือและสื่อต่าง ๆ มีอยู่น้อย ไม่พอ กับความต้องการ	2.88	0.92	2.72	0.98	1.80
6.	หนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้ หลายคน แต่มีหนังสือไว้น้อยเล่ม	2.89	1.02	2.88	0.98	0.10
7.	หนังสือตำราเรียนมีไม่มากพอ	2.68	0.95	2.68	0.99	-0.06
8.	ข่าวสารไปทันต่อเหตุการณ์	2.67	0.92	2.51	0.98	1.92
9.	หนังสืออ่านเพื่อความบันเทิงน้อย	2.70	0.84	2.63	0.91	0.95
10.	หนังสือพิมพ์มีน้อยฉบับ	2.65	0.98	2.57	0.96	0.91
11.	หนังสือพิมพ์ใหม่ ๆ ไม่อยู่ในห้องสมุด	2.59	1.07	2.57	1.12	0.24
12.	วารสารเก่าไม่ทันสมัย	2.64	0.94	2.60	1.01	0.40
13.	วารสารฉบับใหม่ออกบริการล่าช้า	2.65	0.90	2.65	1.00	0.06
14.	หนังสือบนชั้นเรียงสลับกันไม่เป็นระเบียบ ทำให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก	2.70	0.98	2.58	1.14	4.28**
15.	เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดไม่ตรงกับเวลา ว่างของท่าน	2.67	1.13	2.78	1.18	-1.02
16.	ห้องสมุดห่างไกลต้องเสียเวลาในการเดินทาง	2.88	1.03	3.01	1.19	-1.25
17.	ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการยัง น้อยเกินไป	2.80	0.99	2.74	1.00	0.67

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	ด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ	ชาย		หญิง		t
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18.	วิธีให้ยืมและรับคืนไม่สะดวก	2.57	0.99	2.54	1.06	0.25
19.	หนังสือในห้องสมุดบางครั้งไม่มีแต่มี ในบัตรรายการ	2.66	0.98	2.55	1.04	1.16
20.	ไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ ๆ อ่านได้ เพราะบรรณารักษ์ดำเนินการล่าช้า	2.56	0.98	2.45	1.05	1.17
รวม		2.96	0.57	2.63	0.65	1.08

$$t(.05) = 1.96$$

$$t(.01) = 2.57$$

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม ที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมที่เป็นเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 2) ปัญหาหนังสืออ่านประกอบวิชาต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ (ข้อ 14) หนังสือบนชั้นเรียนสลับกันไม่เป็นระเบียบทำให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาใน จังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

การใช้สารสนเทศ จากห้องสมุดประชาชน	ระดับการศึกษา				t
	ม.ต้น		ม.ปลาย		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านวัสดุสารสนเทศและ บริการต่าง ๆ	2.73	0.48	2.77	0.55	- 1.00
2. ด้านเนื้อหาสารสนเทศ	2.89	0.57	2.80	0.63	1.68
3. ด้านปัญหาการใช้ห้องสมุด	2.67	0.62	2.62	0.63	0.94
รวม	2.76	0.46	2.74	0.51	0.63

$$t(.05) = 1.96$$

จากตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลทั้ง 2 ระดับมีการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน
ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการ
ต่าง ๆ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อ	ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ	ระดับการศึกษา				t
		ม.ต้น		ม.ปลาย		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
	<u>วัสดุสารนิเทศ</u>					
1.	หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษา ที่ท่านเรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น	3.24	0.84	3.19	0.84	0.68
2.	วารสารวิชาการ เช่น วารสารการ ศึกษา วารสารใกล้หมอ วารสาร เกษตรกรรม เป็นต้น	2.70	0.89	2.72	0.93	-0.28
3.	นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น	2.43	0.91	2.70	1.00	-3.45**
4.	คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น	3.37	0.99	3.28	0.97	1.07
5.	หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น	3.28	1.01	3.35	1.04	-0.79
6.	หนังสืออ้างอิงหนังสือที่ใช้หาคำตอบ เฉพาะบางตอน เช่น พจนานุกรมไทย- อังกฤษ เป็นต้น	2.86	0.98	2.92	0.98	-0.74
7.	หนังสือ นวนิยาย และเรื่องสั้น	2.53	1.02	2.66	1.01	-1.47
8.	รูปภาพ แผนที่ แผนภูมิ	2.43	1.01	2.46	1.00	-0.36
9.	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว	2.02	0.90	2.20	0.96	-2.29*
10.	เทปเสียง	2.16	1.10	2.18	1.08	-0.12
11.	หุ่นจำลอง ลูกโลก และของตัวอย่าง	2.36	1.07	2.26	1.03	1.20
	<u>บริการต่าง ๆ</u>					
12.	ตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นหาสิ่งที่ ต้องการ	2.95	1.03	3.01	1.04	-0.76

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	ระดับการศึกษา				t
		ม.ต้น		ม.ปลาย		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
13.	ยืม-คืนหนังสือ	2.72	1.12	2.77	1.06	-0.53
14.	จองหนังสือที่ต้องการยืมต่อจากผู้อื่น	2.18	1.01	2.30	1.01	-1.44
15.	อ่านหนังสือพิมพ์	3.15	1.04	3.32	0.97	-2.06*
16.	จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามคำแนะนำของผู้ใช้	2.58	0.98	2.70	0.92	-1.55
17.	นิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสำคัญ	2.73	0.97	2.81	0.99	-0.91
18.	ขอคำแนะนำในการค้นหาหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	2.77	1.08	2.84	0.97	-0.73
19.	อ่านหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	3.28	0.96	3.13	0.87	1.93
20.	ยืมหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	2.79	1.07	2.74	0.99	0.57
รวม		2.73	0.48	2.77	0.55	-1.00

$$t(.05) = 1.96$$

$$t(.01) = 2.57$$

จากตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้สารสนเทศและบริการต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ (ข้อ 9) การใช้ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว และ (ข้อ 15) อ่านหนังสือพิมพ์ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ข้อ คือ (ข้อ 3) การใช้นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น ส่วนเรื่องอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน
ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านการใช้เนื้อหาสารนิเทศโดย
จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อ	ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	ระดับการศึกษา				t
		ม.ต้น		ม.ปลาย		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1	เรื่องความรู้ทั่วไป เช่น บรรณานุกรม สารานุกรม บรรณารักษศาสตร์	2.65	0.96	2.63	0.90	0.22
2	เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์	2.30	0.99	2.30	0.93	-0.09
3	เรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น	2.78	1.04	2.63	0.93	1.82
4	เรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง	2.91	0.97	2.94	0.89	-0.41
5	เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	2.97	0.97	2.82	0.96	1.89
6	เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี	3.14	0.88	2.91	0.88	3.13**
7	เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา	3.60	0.90	3.43	0.88	2.26*
8	เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	3.27	1.00	3.04	0.95	2.78**
9.	เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เช่น ฟิสิกส์ เคมี	2.89	1.04	2.71	0.94	2.22*
10	เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์	3.11	0.97	2.93	0.93	2.25*
11	เรื่องเกี่ยวกับเกษตรศาสตร์	2.81	0.94	2.77	0.86	0.56
12	เรื่องเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์	2.63	1.01	2.60	0.96	0.37
13	เรื่องเกี่ยวกับแพทยศาสตร์	2.59	1.09	2.58	0.99	0.16
14	เรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง	2.38	0.94	2.28	0.99	1.24
15	เรื่องเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง เช่น ดนตรี การวาดภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ	2.97	1.02	2.99	0.97	0.16
16	เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ	2.80	1.00	2.83	1.02	-0.37
17	เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี	2.85	0.96	2.80	0.88	0.62
18	เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและ ชาติต่าง ๆ	3.05	0.96	2.94	0.94	1.82

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	ระดับการศึกษา				t
		ม.ต้น		ม.ปลาย		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
19.	เรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ	3.00	0.97	2.88	0.94	1.49
20.	หนังสือภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว	2.96	0.91	2.86	0.93	1.28
รวม		2.89	0.57	2.80	0.63	1.68

$$t(.05) = 1.96$$

$$t(.01) = 2.57$$

จากตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้ด้านเนื้อหาสารนิเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้ด้านเนื้อหาสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 7) เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา (ข้อ 9) เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เช่น ฟิสิกส์ เคมี และ (ข้อ 10) เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ข้อ (ข้อ 6) เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี และ (ข้อ 8) เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อ	ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	ระดับการศึกษา				t
		ม.ต้น		ม.ปลาย		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1.	หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรมมีไม่เพียงพอ	2.47	0.97	2.50	0.93	-0.27
2.	หนังสืออ่านประกอบวิชาต่างๆ มีไม่เพียงพอ	2.66	0.89	2.66	0.96	-0.07
3.	หนังสือชำรุดไม่ได้รับการซ่อมแซม	2.61	1.01	2.45	.05	1.89
4.	หนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัยไม่ เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า	2.66	1.04	2.47	1.04	2.23*
5.	หนังสือและสื่อต่าง ๆ มีอยู่น้อย ไม่พอ กับความต้องการ	2.82	0.96	2.71	0.96	1.41
6.	หนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้ หลายคน แต่มีหนังสือไว้น้อยเล่ม	2.89	0.96	2.88	1.02	0.15
7.	หนังสือตำราเรียนมีไม่มากพอ	2.75	0.94	2.61	1.01	1.65
8.	ข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์	2.63	0.95	2.47	0.98	2.03*
9.	หนังสืออ่านเพื่อความบันเทิงน้อย	2.70	0.87	2.59	0.91	1.41
10.	หนังสือพิมพ์มีน้อยฉบับ	2.64	0.95	2.54	0.98	1.28
11.	หนังสือพิมพ์ใหม่ ๆ ไม่อยู่ในห้องสมุด	2.58	1.09	2.56	1.12	0.24
12.	วารสารเก่าไม่ทันสมัย	2.59	0.98	2.65	0.99	-0.69
13.	วารสารฉบับใหม่ออกบริการล่าช้า	2.61	1.01	2.69	0.92	-0.97
14.	หนังสือบนชั้นเรียงสลับกันไม่เป็นระเบียบ ทำให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก	2.63	1.11	2.59	1.07	0.47
15.	เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดไม่ตรงกับเวลา ว่างของท่าน	2.83	1.16	2.65	1.16	1.80
16.	ห้องสมุดอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการ เดินทาง	2.94	1.17	3.00	1.10	-0.66
17.	ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการยังน้อยเกินไป	2.75	1.06	2.76	0.96	-0.14

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	ด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ	ระดับการศึกษา				t
		ม.ต้น		ม.ปลาย		
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18.	วิธีให้ยืมและรับคืนไม่สะดวก	2.53	1.03	2.57	1.04	-0.54
19.	หนังสือในห้องสมุดบางครั้งไม่มีแต่มี ในบัตรรายการ	2.59	1.03	2.58	1.00	0.12
20.	ไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ๆ อ่านได้ เพราะบรรณารักษ์ดำเนินการล่าช้า	2.49	1.04	2.47	1.00	0.15
รวม		2.67	0.62	2.62	0.63	0.94

$$t(.05) = 1.96$$

จากตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนครปฐมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการใช้ห้องสมุดประชาชนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 4) ปัญหาหนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า และ (ข้อ 8) ปัญหาข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ใน จังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านโดยจำแนกตามอายุ ผลดังปรากฏในตาราง 17-20

ตาราง 17 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.09	0.54	2.05
ภายในกลุ่ม	562	148.72	0.26	
รวม	564	149.87		
2. ด้านเนื้อหาสารนิเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	1.72
ภายในกลุ่ม	570	204.17	0.36	
รวม	572	205.41		
3. ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.27	1.14	2.91
ภายในกลุ่ม	568	222.14	0.39	
รวม	570	224.42		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	0.58	2.50
ภายในกลุ่ม	548	126.51	0.23	
รวม	550	127.51		

$$F(.05 ; df 2, 570) = 3.02$$

จากตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี 20-35 ปี และมากกว่า 35 ปี มีการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 2

ตาราง 18 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ โดยจำแนกตามอายุ

ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ท่านเรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	2.62	1.31	1.86
	ภายในกลุ่ม	580	407.28	0.70	
	รวม	582	409.90		
2. วารสารวิชาการ เช่น วารสารการศึกษา วารสารไกล่หล่อม วารสารเกษตรกรรม เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.10	0.13
	ภายในกลุ่ม	580	479.05	0.83	
	รวม	582	479.26		
3. นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.00	0.00	0.00
	ภายในกลุ่ม	578	537.65	0.93	
	รวม	580	537.65		
4. คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	4.59	2.29	2.38
	ภายในกลุ่ม	581	559.94	0.96	
	รวม	583	564.53		
5. หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.68	0.34	0.33
	ภายในกลุ่ม	580	611.25	1.06	
	รวม	582	611.93		
6. หนังสืออ้างอิง หนังสือที่ใช้หาคำตอบเฉพาะบางตอน เช่น พจนานุกรมไทย อังกฤษ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	1.67	0.84	0.87
	ภายในกลุ่ม	579	555.61	0.96	
	รวม	581	557.29		
7. หนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.75	0.38	0.36
	ภายในกลุ่ม	559	604.10	1.04	
	รวม	581	604.86		
8. รูปภาพ แผนที่ แผนที่	ระหว่างกลุ่ม	2	8.67	4.33	4.36*
	ภายในกลุ่ม	578	574.65	0.99	
	รวม	580	583.31		

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว	ระหว่างกลุ่ม	2	4.33	2.16	2.51
	ภายในกลุ่ม	580	499.50	0.86	
	รวม	582	503.83		
10. เทปเสียง	ระหว่างกลุ่ม	2	9.32	4.66	3.96*
	ภายในกลุ่ม	581	682.90	1.18	
	รวม	583	692.22		
11. หุ่นจำลอง	ระหว่างกลุ่ม	2	9.33	4.67	4.22*
	ภายในกลุ่ม	580	640.59	1.10	
	รวม	582	649.93		
12. ตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นหาสิ่งที่ต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.65	1.33	1.24
	ภายในกลุ่ม	580	621.10	1.07	
	รวม	582	623.75		
13. ยืม-คืนหนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.47	0.23	0.19
	ภายในกลุ่ม	581	694.03	1.19	
	รวม	583	694.50		
14. จองหนังสือที่ต้องการยืมต่อจากผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	2	0.90	0.45	0.44
	ภายในกลุ่ม	580	589.91	1.02	
	รวม	582	590.81		
15. อ่านหนังสือพิมพ์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.11	1.06	1.04
	ภายในกลุ่ม	579	590.50	1.02	
	รวม	582	592.61		
16. จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามคำแนะนำของผู้ใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.69	0.85	0.92
	ภายในกลุ่ม	580	525.09	0.91	
	รวม	582	526.78		
17. นิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.72	1.36	1.42
	ภายในกลุ่ม	580	556.09	0.96	
	รวม	582	558.81		

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
18. ขอคำแนะนำในการค้นหาหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.74	1.37	1.29
	ภายในกลุ่ม	581	614.22	1.06	
	รวม	283	616.95		
19. อ่านหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	ระหว่างกลุ่ม	2	7.88	3.94	4.71**
	ภายในกลุ่ม	582	487.26	0.84	
	รวม	584	495.14		
20. ยืมหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.71	0.35	0.33
	ภายในกลุ่ม	582	627.14	1.08	
	รวม	584	627.85		

$$F(.05; df 2, 584) = 3.02$$

$$F(.01; df 2, 584) = 4.46$$

จากตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาทางไกล มีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ 8,10,11 และ 19

ตาราง 19 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านเนื้อหาสารนิเทศโดยจำแนกตามอายุ

ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. เรื่องความรู้ทั่วไป เช่น บรรณานุกรม สารานุกรม บรรณารักษศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.28	1.14	1.31
	ภายในกลุ่ม	581	503.93	0.87	
	รวม	583	506.21		
2. เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ ไซยศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.90	1.45	1.56
	ภายในกลุ่ม	580	538.76	0.93	
	รวม	582	541.66		
3. เรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	2	2.15	1.08	1.09
	ภายในกลุ่ม	581	575.94	0.99	
	รวม	583	578.09		
4. เรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	2	1.30	0.65	0.75
	ภายในกลุ่ม	577	502.51	0.87	
	รวม	579	503.81		
5. เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.50	0.25	0.27
	ภายในกลุ่ม	580	544.93	0.93	
	รวม	582	545.43		
6. เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี	ระหว่างกลุ่ม	2	3.63	1.81	2.32
	ภายในกลุ่ม	582	455.69	0.78	
	รวม	584	459.32		
7. เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.39	0.69	0.87
	ภายในกลุ่ม	582	466.63	0.80	
	รวม	584	468.02		
8. เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.24	1.12	1.17
	ภายในกลุ่ม	579	557.25	0.96	
	รวม	581	559.49		

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาสาระนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เช่น ฟิสิกส์ เคมี	ระหว่างกลุ่ม	2	4.00	2.00	2.00
	ภายในกลุ่ม	581	579.75	0.99	
	รวม	583	583.75		
10. เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	2	3.64	1.83	2.00
	ภายในกลุ่ม	580	528.85	0.91	
	รวม	582	532.50		
11. เรื่องเกี่ยวกับเกษตรศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.37	0.18	0.23
	ภายในกลุ่ม	581	474.97	0.82	
	รวม	583	475.34		
12. เรื่องเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.68	0.84	0.86
	ภายในกลุ่ม	580	564.48	0.97	
	รวม	582	566.16		
13. เรื่องเกี่ยวกับแพทยศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.19	0.59	0.54
	ภายในกลุ่ม	580	636.19	1.09	
	รวม	282	637.38		
14. เรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.01	0.01
	ภายในกลุ่ม	580	540.74	0.93	
	รวม	582	540.75		
15. เรื่องเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง เช่น ดนตรี การวาดภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	5.88	2.94	2.96
	ภายในกลุ่ม	581	576.83	0.99	
	รวม	583	582.71		
16. เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	6.50	3.25	3.22*
	ภายในกลุ่ม	579	584.83	1.01	
	รวม	581	591.33		

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
17. เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี	ระหว่างกลุ่ม	2	0.79	0.39	0.46
	ภายในกลุ่ม	581	498.04	0.86	
	รวม	283	498.83		
18. เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและชาติต่าง ๆ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.40	0.70	0.79
	ภายในกลุ่ม	579	510.43	0.88	
	รวม	581	511.83		
19. เรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.39	0.20	0.22
	ภายในกลุ่ม	580	516.96	0.89	
	รวม	282	517.35		
20. หนังสือภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	2	3.63	1.82	2.17
	ภายในกลุ่ม	580	486.41	0.84	
	รวม	582	490.04		

$$F(.05; df 2, 582) = 3.02$$

จากตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุแตกต่างกันมีการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาสารนิเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุต่างกัน มีการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ (ข้อ 16) เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ

ตาราง 20 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ โดยจำแนกตามอายุ

ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม มีไม่เพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.16	1.08	1.18
	ภายในกลุ่ม	579	531.23	0.92	
	รวม	581	533.39		
2. หนังสืออ่านประกอบวิชาต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.93	0.46	0.54
	ภายในกลุ่ม	580	494.14	0.85	
	รวม	582	495.07		
3. หนังสือชำรุดไม่ได้รับการซ่อมแซม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.10	1.05	0.99
	ภายในกลุ่ม	580	614.92	1.06	
	รวม	582	617.02		
4. หนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า	ระหว่างกลุ่ม	2	9.98	4.99	4.59
	ภายในกลุ่ม	579	630.04	1.09	
	รวม	581	640.02		
5. หนังสือและสื่อต่าง ๆ มีอยู่น้อยไม่พอกับความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.89	0.94	1.02
	ภายในกลุ่ม	577	535.69	0.93	
	รวม	579	537.58		
6. หนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้หลายคน แต่มีหนังสือไว้น้อยเล่ม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.48	1.74	1.79
	ภายในกลุ่ม	581	567.06	0.98	
	รวม	583	570.54		
7. หนังสือตำราเรียนมีไม่มากพอ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.84	1.42	1.49
	ภายในกลุ่ม	581	553.56	0.95	
	รวม	583	556.40		
8. ข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.15	0.08	0.08
	ภายในกลุ่ม	579	543.36	0.94	
	รวม	581	543.51		

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. หนังสืออ่านเพื่อความบันเทิงน้อย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.05	0.52	0.66
	ภายในกลุ่ม	579	461.44	0.80	
	รวม	581	462.49		
10. หนังสือพิมพ์มีน้อยฉบับ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.86	2.43	2.65
	ภายในกลุ่ม	580	533.41	0.91	
	รวม	582	538.27		
11. หนังสือพิมพ์ใหม่ ๆ ไม่อยู่ในห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	5.40	2.70	2.23
	ภายในกลุ่ม	581	703.44	1.21	
	รวม	583	708.84		
12. วารสารเก่าไม่ทันสมัย	ระหว่างกลุ่ม	2	1.78	0.89	0.92
	ภายในกลุ่ม	580	564.15	0.97	
	รวม	582	565.93		
13. วารสารฉบับใหม่ออกบริการล่าช้า	ระหว่างกลุ่ม	2	8.29	4.14	4.45
	ภายในกลุ่ม	579	538.50	0.93	
	รวม	581	546.79		
14. หนังสือบนชั้นเรียงสลับกันไม่เป็นระเบียบ ทำให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก	ระหว่างกลุ่ม	2	16.24	8.12	6.92**
	ภายในกลุ่ม	581	682.07	1.17	
	รวม	583	698.31		
15. เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดไม่ตรงกับเวลาว่าง ของท่าน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.47	3.23	2.39
	ภายในกลุ่ม	577	781.27	1.35	
	รวม	579	787.74		
16. ห้องสมุดอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการ เดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	2	12.21	6.10	4.73**
	ภายในกลุ่ม	577	745.10	1.29	
	รวม	579	757.31		

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
17. ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการยังน้อยเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	2	2.99	1.49	1.52
	ภายในกลุ่ม	577	568.24	0.98	
	รวม	579	571.23		
18. วิธีให้ยืมและรับคืนไม่สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	2	0.98	0.49	1.57
	ภายในกลุ่ม	575	622.16	1.08	
	รวม	577	623.14		
19. หนังสือในห้องสมุดบางครั้งไม่มีแต่มีในบัตรรายการ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.05	3.53	3.42*
	ภายในกลุ่ม	576	593.29	1.03	
	รวม	578	600.34		
20. ไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ ๆ อ่านได้ เพราะบรรณารักษ์ดำเนินการล่าช้า	ระหว่างกลุ่ม	2	5.14	2.57	2.46
	ภายในกลุ่ม	577	603.72	1.05	
	รวม	579	608.86		

$$F(.05; df 2, 583) = 3.02$$

$$F(.01; df 2, 583) = 4.46$$

จากตาราง 20 แสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐมที่มีอายุแตกต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ.01 จำนวน 5 ข้อ คือ 4,13,19,14 และ 16

3.4 การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตามอาชีพ ผลดังปรากฏในตาราง 21-28

ตาราง 21 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน โดยจำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	4	3.10	0.76	2.94*
ภายในกลุ่ม	554	146.15	0.26	
รวม	558	149.25		
2. ด้านเนื้อหาสารนิเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	4	2.61	0.65	181
ภายในกลุ่ม	563	203.30	0.36	
รวม	567	205.91		
3. ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.42	0.36	0.90
ภายในกลุ่ม	561	222.88	0.40	
รวม	565	224.30		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.99	0.50	2.14
ภายในกลุ่ม	540	125.36	0.23	
รวม	544	127.35		

$$F(.05: df 4, 567) = 2.39$$

จากตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพรับจ้างกับอาชีพอื่น ๆ มีการใช้วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้มีความแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบผลดังตาราง 22

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยจำแนกตามอาชีพ

		ค้าขาย	รับจ้าง	เกษตรกร	รับราชการ	อื่น ๆ
	\bar{X}	2.58	2.74	2.77	2.82	2.85
ค้าขาย	2.58	-	0.16	0.19	0.24	0.27*
รับจ้าง	2.74		-	0.03	0.08	0.11
เกษตรกร	2.77			-	0.05	0.08
รับราชการ	2.82				-	0.03
อื่น ๆ	2.85					-

จากตาราง 22 แสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่ประกอบอาชีพค้าขายกับอาชีพอื่น ๆ มีการใช้สารสนเทศและบริการต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยจำแนกตามอาชีพ

ด้านสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ท่านเรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	4	5.16	1.29	1.81
	ภายในกลุ่ม	573	407.93	0.71	
	รวม	577	413.09		
2. วารสารวิชาการ เช่น วารสารการศึกษา วารสารใกล้เคียง วารสารเกษตรกรรม เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	4	8.36	2.09	2.57*
	ภายในกลุ่ม	573	465.26	0.81	
	รวม	577	473.62		
3. นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	4	4.67	1.17	1.26
	ภายในกลุ่ม	571	529.97	0.93	
	รวม	575	534.64		
4. คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	4	6.94	0.78	1.79
	ภายในกลุ่ม	574	556.37	1.04	
	รวม	578	563.31		
5. หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	4	4.54	1.68	1.73
	ภายในกลุ่ม	573	604.52	0.96	
	รวม	577	609.06		
6. หนังสืออ้างอิง หนังสือที่ใช้หาคำตอบเฉพาะบางตอน เช่น พจนานุกรมไทย อังกฤษ เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	4	6.73	1.68	1.76
	ภายในกลุ่ม	571	546.16	0.96	
	รวม	575	652.89		
7. หนังสือนวนิยายและเรื่องสั้น	ระหว่างกลุ่ม	4	3.11	0.78	0.74
	ภายในกลุ่ม	571	596.37	1.04	
	รวม	575	599.48		
8. รูปภาพ แผนที่ แผนที่	ระหว่างกลุ่ม	4	1.38	0.35	0.34
	ภายในกลุ่ม	571	580.49	1.02	
	รวม	575	581.87		

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว	ระหว่างกลุ่ม	4	2.21	0.55	0.64
	ภายในกลุ่ม	573	497.97	0.87	
	รวม	577	500.18		
10. เทปเสียง	ระหว่างกลุ่ม	4	12.70	3.17	2.70*
	ภายในกลุ่ม	574	676.71	1.18	
	รวม	578	689.41		
11. หุ่นจำลอง	ระหว่างกลุ่ม	4	12.66	3.17	2.85**
	ภายในกลุ่ม	573	636.03	1.11	
	รวม	577	648.69		
12. ตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นหาสิ่งที่ต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	4	6.56	1.64	1.53
	ภายในกลุ่ม	573	614.23	1.07	
	รวม	577	620.79		
13. ยืม-คืนหนังสือ	ระหว่างกลุ่ม	4	9.92	2.48	2.07
	ภายในกลุ่ม	574	687.27	1.20	
	รวม	578	697.19		
14. จองหนังสือที่ต้องการยืมต่อจากผู้อื่น	ระหว่างกลุ่ม	4	1.39	0.35	0.34
	ภายในกลุ่ม	573	591.14	1.03	
	รวม	577	592.53		
15. อ่านหนังสือพิมพ์	ระหว่างกลุ่ม	4	4.90	1.23	1.20
	ภายในกลุ่ม	571	584.31	1.02	
	รวม	575	589.21		
16. จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามคำเสนอแนะของผู้ใช้	ระหว่างกลุ่ม	4	7.73	1.93	2.14
	ภายในกลุ่ม	569	513.71	0.90	
	รวม	573	521.44		
17. นิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.86	1.22	1.26
	ภายในกลุ่ม	573	553.23	0.97	
	รวม	577	558.09		

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
18. ขอคำแนะนำในการค้นหาหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	4	6.45	1.61	1.53
	ภายในกลุ่ม	574	606.31	1.06	
	รวม	578	612.76		
19. อ่านหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	ระหว่างกลุ่ม	4	2.97	0.74	0.87
	ภายในกลุ่ม	574	489.90	0.85	
	รวม	578	492.87		
20. ยืมหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด	ระหว่างกลุ่ม	4	6.29	1.57	1.46
	ภายในกลุ่ม	574	619.23	1.08	
	รวม	578	625.52		

$$F(.05; df 4, 578) = 2.39$$

$$F(.01; df 4, 578) = 3.36$$

จากตาราง 23 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีอาชีพแตกต่างกันมีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาทางไกล มีการใช้สารสนเทศและบริการต่าง ๆ อย่างแตกต่างกันอย่างมีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ 2,11

ตาราง 24 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ด้านเนื้อหาสารนิเทศโดยจำแนกตามอาชีพ

ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. เรื่องความรู้ทั่วไป เช่น บรรณานุกรม สารานุกรม บรรณารักษศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	4	4.60	1.15	1.32
	ภายในกลุ่ม	574	602.10	0.87	
	รวม	578	506.70		
2. เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	4	0.32	0.08	0.08
	ภายในกลุ่ม	573	539.68	0.94	
	รวม	577	540.00		
3. เรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น	ระหว่างกลุ่ม	4	2.36	0.59	0.59
	ภายในกลุ่ม	574	576.89	1.01	
	รวม	578	579.25		
4. เรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	4	1.58	0.40	0.45
	ภายในกลุ่ม	570	502.20	0.88	
	รวม	574	503.78		
5. เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับกฎหมาย	ระหว่างกลุ่ม	4	2.74	0.69	0.73
	ภายในกลุ่ม	573	540.64	0.94	
	รวม	577	543.38		
6. เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี	ระหว่างกลุ่ม	4	2.07	0.52	0.66
	ภายในกลุ่ม	575	454.17	0.79	
	รวม	579	456.24		
7. เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	4.49	1.12	1.40
	ภายในกลุ่ม	575	464.30	0.81	
	รวม	579	468.79		
8. เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ	ระหว่างกลุ่ม	4	7.33	1.83	1.90
	ภายในกลุ่ม	572	550.68	0.96	
	รวม	576	558.01		

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาสาระนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เช่น ฟิสิกส์ เคมี	ระหว่างกลุ่ม	4	7.33	1.83	1.90
	ภายในกลุ่ม	574	550.68	0.96	
	รวม	578	558.01		
10. เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	4	5.25	1.61	1.75
	ภายในกลุ่ม	573	578.91	0.91	
	รวม	577	533.55		
11. เรื่องเกี่ยวกับเกษตรศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	4	1.68	0.42	0.51
	ภายในกลุ่ม	574	476.03	0.83	
	รวม	578	477.71		
12. เรื่องเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	4	2.63	0.66	0.67
	ภายในกลุ่ม	573	560.56	0.98	
	รวม	577	563.19		
13. เรื่องเกี่ยวกับแพทยศาสตร์	ระหว่างกลุ่ม	4	7.06	1.77	1.61
	ภายในกลุ่ม	573	629.61	1.10	
	รวม	577	636.67		
14. เรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง	ระหว่างกลุ่ม	4	2.75	0.69	0.73
	ภายในกลุ่ม	573	538.13	0.94	
	รวม	577	540.88		
15. เรื่องเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง เช่น ดนตรี การวาดภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	7.99	1.99	1.99
	ภายในกลุ่ม	574	573.67	0.99	
	รวม	578	581.66		
16. เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.08	0.77	0.75
	ภายในกลุ่ม	572	587.45	1.03	
	รวม	576	590.53		

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาสารนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
17. เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี	ระหว่างกลุ่ม	4	5.03	1.26	1.46
	ภายในกลุ่ม	574	493.00	0.86	
	รวม	578	498.03		
18. เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและชาติต่าง ๆ	ระหว่างกลุ่ม	4	9.72	2.43	2.76
	ภายในกลุ่ม	572	503.07	0.88	
	รวม	576	512.79		
19. เรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ	ระหว่างกลุ่ม	4	9.60	2.40	2.72
	ภายในกลุ่ม	573	505.04	0.88	
	รวม	577	514.64		
20. หนังสือภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว	ระหว่างกลุ่ม	4	6.04	1.51	1.80
	ภายในกลุ่ม	573	481.14	0.84	
	รวม	577	487.18		

$$F(.05; df 4, 578) = 2.39$$

$$F(.01; df 4, 578) = 3.36$$

จากตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีอาชีพต่างกันมีการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาสารนิเทศโดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษามีการใช้เนื้อหาสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ 18,19

ตาราง 25 เปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ โดยจำแนกตามอาชีพ

ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม มีไม่เพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	4	6.91	1.74	1.91
	ภายในกลุ่ม	572	521.27	0.91	
	รวม	576	528.23		
2. หนังสืออ่านประกอบวิชาต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.79	1.20	1.41
	ภายในกลุ่ม	573	486.74	0.85	
	รวม	577	491.53		
3. หนังสือข่าวดูไม่ได้รับการซ่อมแซม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.28	0.07	0.70
	ภายในกลุ่ม	573	615.78	1.07	
	รวม	577	616.06		
4. หนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า	ระหว่างกลุ่ม	4	4.37	1.09	0.99
	ภายในกลุ่ม	572	632.75	1.11	
	รวม	576	637.12		
5. หนังสือและสื่อต่าง ๆ มีอยู่น้อย ไม่พอกับความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.32	0.08	0.09
	ภายในกลุ่ม	570	538.45	0.94	
	รวม	574	358.77		
6. หนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้หลายคน แต่มีหนังสือไว้น้อยเล่ม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.75	0.14	0.14
	ภายในกลุ่ม	574	569.45	0.99	
	รวม	578	570.20		
7. หนังสือตำราเรียนมีไม่มากพอ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.07	0.27	0.28
	ภายในกลุ่ม	574	550.09	0.96	
	รวม	578	551.16		
8. ข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์	ระหว่างกลุ่ม	4	0.64	0.16	0.16
	ภายในกลุ่ม	572	539.67	0.94	
	รวม	576	540.31		

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. หนังสืออ่านเพื่อความบันเทิงน้อย	ระหว่างกลุ่ม	4	5.25	1.31	1.64
	ภายในกลุ่ม	572	458.33	0.81	
	รวม	576	463.58		
10. หนังสือพิมพ์มีน้อยฉบับ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.59	0.40	0.42
	ภายในกลุ่ม	573	537.48	0.94	
	รวม	577	539.07		
11. หนังสือพิมพ์ใหม่ ๆ ไม่อยู่ในห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	4	4.54	1.34	0.92
	ภายในกลุ่ม	574	705.09	1.23	
	รวม	578	709.63		
12. วารสารเก่าไม่ทันสมัย	ระหว่างกลุ่ม	4	2.63	0.66	0.67
	ภายในกลุ่ม	573	564.10	0.99	
	รวม	577			
13. วารสารฉบับใหม่ออกบริการล่าช้า	ระหว่างกลุ่ม	4	4.23	1.06	1.12
	ภายในกลุ่ม	572	541.35	0.95	
	รวม	576	545.58		
14. หนังสือบนชั้นเรียงสลับกันไม่เป็นระเบียบ ทำให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก	ระหว่างกลุ่ม	4	15.31	3.83	3.22
	ภายในกลุ่ม	574	681.80	1.19	
	รวม	578	697.11		
15. เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดไม่ตรงกับเวลาว่าง ของท่าน	ระหว่างกลุ่ม	4	15.96	3.99	2.96
	ภายในกลุ่ม	570	767.94	1.35	
	รวม	574	783.90		
16. ห้องสมุดอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการ เดินทาง	ระหว่างกลุ่ม	4	7.60	1.90	1.46
	ภายในกลุ่ม	570	742.63	1.30	
	รวม	574	750.23		

ตาราง 25 (ต่อ)

ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
17. ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการยังน้อยเกินไป	ระหว่างกลุ่ม	4	5.03	1.26	1.27
	ภายในกลุ่ม	570	563.85	0.99	
	รวม	574	568.88		
18. วิธีให้ยืมและรับคืนไม่สะดวก	ระหว่างกลุ่ม	4	1.48	0.37	0.34
	ภายในกลุ่ม	568	620.45	1.09	
	รวม	572	621.93		
19. หนังสือในห้องสมุดบางครั้งไม่มีแต่มีในบัตรรายการ	ระหว่างกลุ่ม	4	5.31	1.33	1.27
	ภายในกลุ่ม	569	593.66	1.04	
	รวม	573	598.97		
20. ไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ ๆ อ่านได้ เพราะบรรณารักษ์ดำเนินการล่าช้า	ระหว่างกลุ่ม	4	7.71	1.93	1.83
	ภายในกลุ่ม	570	599.91	1.05	
	รวม	574	607.62		

$$F(.05; df 4, 578) = 2.39$$

$$F(.01; df 4, 578) = 3.36$$

จากตาราง 25 ผลการเปรียบเทียบแสดงว่านักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ที่มีอาชีพต่างกัน มีปัญหาการใช้สารนิเทศโดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาทางไกลมีปัญหาการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 14,15

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่าง ๆ จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 587 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด 163 คน คิดเป็นร้อยละ 27.77 ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดไว้ในตารางโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ผลดังปรากฏในตาราง 26

ตาราง 26 ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้และการให้บริการต่าง ๆ จากห้องสมุดประชาชน ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

ลำดับ	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน n=163	ร้อยละ
	<u>ปัญหา</u>		
1	ระยะเวลาในการให้บริการไม่ตรงกับผู้ใช้บริการ	45	27.61
2	เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ค่อยเต็มใจบริการ	42	25.76
3	ให้ยืมหนังสือน้อยเล่มเกินไป	39	23.92
4	หนังสือเก่าไม่ทันสมัย	36	22.08
5	หนังสืออ้างอิงมีน้อยมาก	28	17.17
6	อยากยืมวารสาร-หนังสือพิมพ์เก่าแต่ยืมไม่ได้	24	17.72
7	วารสารฉบับใหม่หายาก	21	12.88
8	ห้องสมุดทึบและร้อนแสงสว่างไม่พอ	17	10.42
9	ไม่บริการสื่อประเภทอื่น ๆ เช่น ม้วนวิดีโอ เทป ฯลฯ	15	9.20
10	หนังสือในชั้นมีน้อยจนเกินไป	13	7.97
11	ค้นหาหนังสือที่ต้องการไม่ค่อยพบ	10	6.13
	<u>ข้อเสนอแนะ</u>		
1	ควรขยายเวลาในการให้บริการหลังเลิกงานคือ (16.30-20.00 น.)	56	34.35
2	การจัดซื้อหนังสือใหม่ควรมีแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ใช้บริการ	50	30.67
3	การจัดหนังสือบนชั้นวางหนังสือยังไม่ตรงหมวดหมู่	48	29.44
4	วารสารและสิ่งพิมพ์ฉบับใหม่ (ล่าสุด) ออกให้บริการช้ามาก	46	28.22
5	ควรเพิ่มหนังสือประเภทบันเทิงคดีรายาสมุนไพรมานิตวิทยการศึกษา นิทานสำหรับเด็ก เป็นต้น	46	28.22

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับ	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6	ควรปรับระเบียบการให้บริการยืม-คืนหนังสือ โดยเพิ่มจำนวนให้มากขึ้น	30	18.40
7	ควรจัดให้มีมุมประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร ข้อมูลที่น่าสนใจ	29	17.79
8	หนังสือดีที่มีจำนวนน้อย ควรจัดไว้ในชั้นสำรองหนังสือ (Reserve book)	28	17.17
9	ควรให้บริการด้านการคืนหนังสือ	23	14.11
10	ควรจัดหาหนังสือใหม่เพื่อให้บริการให้มากกว่านี้	23	14.11
11	ควรมีการแนะนำหนังสือใหม่ทุกครั้ง	22	13.49
12	ควรจัดให้มีชมรมเล็ก ๆ สำหรับสมาชิกที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น ชมรมโหราศาสตร์ ชมรมผู้สนใจปิกนิกโครสคิต	15	9.20
13	ควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นสำหรับในมุมเด็ก	14	8.59
14	ควรมีการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กและเยาวชนในบางโอกาส	13	7.97
15	ควรมีการคัดเลือกสมาชิกดีเด่นของห้องสมุดประชาชน	5	3.06

จากตาราง 26 แสดงว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่มีปัญหาว่าระยะเวลาในการให้บริการไม่ตรงกับผู้ใช้บริการ (ลำดับที่ 1) จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.61 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ค่อยบริการเท่าที่ควร (ลำดับที่ 2) มีจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 25.76 และนักศึกษาจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.92 มีปัญหาให้ยืมหนังสือน้อยเล่มจนเกินไป สำหรับปัญหาการหาหนังสือที่ต้องการไม่ค่อยพบ (ข้อ 11) นักศึกษาได้ถือว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.13

ส่วนข้อเสนอแนะจากนักศึกษาทางไกล ควรขยายเวลาในการให้บริการในช่วงหลังเลิกงาน 16.30 - 20.00 น. (ข้อ 1) จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 34.35 รองลงมาคือ ต้องการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดซื้อหนังสือของห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม (ข้อ 2) มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 และนักศึกษาจำนวน 48 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.44 ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการจัดหนังสือบนชั้นวางหนังสือยังไม่ตรงหมวดหมู่ สำหรับเรื่องการคัดเลือกสมาชิกดีเด่นของห้องสมุดประชาชนจังหวัดนครปฐม (ข้อ 15) ผู้ใช้บริการได้ให้ความสนใจอยู่ในลำดับที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.06

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทนี้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้าน คือ ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ ด้านเนื้อหาสารสนเทศ ด้านปัญหาสารสนเทศ เปรียบเทียบการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านดังกล่าว โดยวิเคราะห์ตามสถานภาพ เพศ ระดับการศึกษา อายุ และอาชีพ และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่างๆ ของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจถึงการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชน ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการ ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ประชากรประกอบด้วยนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 15,024 คน ซึ่งได้สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตอบแบบสอบถามจำนวน 587 คน

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวและการใช้บริการสารสนเทศ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการใช้เนื้อหาสารสนเทศ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปัญหาการใช้สารสนเทศ ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่างๆจากห้องสมุดประชาชน แบบสอบถามชุดนี้ทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างตอบทั้งหมด 587 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนครบ 587 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของแบบสอบถามที่แจกไป ตรวจสอบแล้วมีการตอบสมบูรณ์สามารถทำการวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

3. สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีเพศต่างกัน มีการใช้สารสนเทศใน 3 ด้านจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน
2. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้สารสนเทศใน 3 ด้านจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน
3. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีการใช้สารสนเทศใน 3 ด้านจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน
4. นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้สารสนเทศใน 3 ด้านจากห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค่าการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวและการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1/2540 รวม 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง บางเลน กำแพงแสน ดอนตูม และนครชัยศรี จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 587 คน จำแนกเป็นเพศหญิง 407 คน คิดเป็นร้อยละ 69.34 เพศชาย 180 คนคิดเป็นร้อยละ 30.66 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี 304 คน คิดเป็นร้อยละ 51.78 อายุระหว่าง 20-35 ปี 271 คน คิดเป็นร้อยละ 46.17 และมากกว่า 35 ปีขึ้นไป 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.05 นักศึกษาส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง 330 คน คิดเป็นร้อยละ 56.22 ค้าขาย 68 คน คิดเป็นร้อยละ 11.58 เกษตรกรรม 66 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 และรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.55 ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 317 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10 มัธยมศึกษาตอนปลาย 270 คน คิดเป็นร้อยละ 49.39

1.2 ข้อมูลการใช้บริการห้องสมุดประชาชน พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาเห็นว่าห้องสมุดประชาชนมีความสำคัญต่อการเรียนของนักศึกษาทางไกล อยู่ในระดับมาก จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 66.75 ระดับปานกลาง 193 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ที่เหลือให้ความสำคัญในระดับน้อยและไม่ให้ความสำคัญเลย นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชนในระดับความถี่

เดือนละ 1-2 ครั้ง จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 59.45 รองลงไปเข้าใช้บริการสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 29.64 และเข้าใช้บริการสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 8.18 สำหรับช่วงเวลาในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนนั้น พบว่า ในวันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์) มีนักศึกษาเข้าใช้บริการมากที่สุดจำนวน 471 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือเข้าใช้บริการในเวลาราชการก่อน 16.00 น. (จันทร์-ศุกร์) จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 นอกนั้นใช้บริการหลังเวลาราชการ (จันทร์-ศุกร์) ในการใช้บริการของห้องสมุดประเภทอื่น ๆ พบว่า นักศึกษาใช้บริการจากห้องสมุดโรงเรียนเป็นจำนวน 440 คน คิดเป็นร้อยละ 74.96 รองลงมาคือห้องสมุดสถาบันราชภัฏ และห้องสมุดมหาวิทยาลัย จำนวน 38 คน และ 30 คน คิดเป็นร้อยละ 6.47 และ 5.12 ตามลำดับ ในการศึกษาวิธีใช้ห้องสมุดของนักศึกษาทางไกลจังหวัดนครปฐม พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษารู้จักวิธีใช้ห้องสมุดโดยวิธีศึกษาด้วยตนเอง จำนวน 308 คน คิดเป็นร้อยละ 34.81 รองลงมา คือ วิธีการสอบถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 31.52

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ในจังหวัดนครปฐม

2.1 การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม พิจารณาโดยรวมพบว่ามีการใช้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.75$) และในรายด้านมีการใช้ในระดับปานกลาง ทั้ง 3 ด้านเมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.1.1 ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ พบว่านักศึกษาทางไกลมีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) และพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า วัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ ที่มีนักศึกษาทางไกลมีการใช้ในระดับสูงสุด ได้แก่ ข้อ 4 คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่างๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น ($\bar{X} = 3.33$) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น ($\bar{X} = 3.32$) และ อ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 23.30$) สำหรับ (ข้อ 9) ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เป็นวัสดุสารสนเทศที่นักศึกษาทางไกลมีการใช้อยู่ในระดับต่ำสุด ($\bar{X} = 2.10$)

2.1.2 ด้านเนื้อหาสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาทางไกลมีการใช้เนื้อหาสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เนื้อหาสารสนเทศที่นักศึกษาทางไกลมีการใช้ในระดับสูงสุด ได้แก่ ข้อ 7 เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาคือ ข้อ 8 เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 3.16$) และ ข้อ 6 เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ($\bar{X}=3.03$) ประเพณีกับ ข้อ 10 เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ($\bar{X}=3.03$) สำหรับข้อ 2 เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ และไสยศาสตร์ เป็นเนื้อหาสารสนเทศที่นักศึกษาทางไกลมีการใช้ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.30$)

2.1.3 ด้านปัญหาการใช้สารนิเทศ พบว่า นักศึกษาทางไกลประสบปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดประชาชน โดยรวมอยู่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพปัญหาที่นักศึกษาทางไกลประสบอยู่ในระดับสูงสุด ได้แก่ ข้อ 16 ปัญหาห้องสมุดอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการเดินทาง ($\bar{X} = 2.97$) รองลงมา คือ ข้อ 6 ปัญหาหนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้บริการมากแต่จำนวนหนังสือมีน้อย ($\bar{X} = 2.88$) สำหรับ ข้อ 20 ปัญหาการไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ ๆ อ่านได้ ($\bar{X} = 2.48$) และ ข้อ 1 ปัญหาเรื่องหนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรมมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 2.49$) เป็นปัญหาที่นักศึกษาทางไกลประสบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามตัวแปร ด้านเพศ ระดับการศึกษา อายุและอาชีพ
พิจารณาโดยรวม พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีเพศ ระดับการศึกษา อายุ ที่แตกต่างกันมีการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกด้านยกเว้นด้านอาชีพ

3.1 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีการใช้สารนิเทศในห้องสมุดประชาชนทั้ง โดยรวมและรายด้าน 3 ด้านต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

3.2 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนทั้ง โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

3.3 นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3

3.4 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนทั้ง โดยรวมและรายด้าน 2 ด้าน คือด้านเนื้อหาสารนิเทศ และ ปัญหาการใช้สารนิเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการใช้สารนิเทศและบริการต่างๆ นักศึกษามีอาชีพค้าขายกับอาชีพอื่น ๆ มีการใช้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่างๆจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

ปัญหาในการใช้และให้บริการ ได้แก่ ระยะเวลาในการให้บริการ ไม่ตรงกับผู้ใช้บริการ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 27.61 รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ค่อยเต็มใจบริการ จำนวน

42 คน คิดเป็นร้อยละ 25.76 สำหรับเรื่องให้ยืมหนังสือน้อยจนเกินไปมีผู้มีปัญหาจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 23.92 และมีปัญหาในเรื่องหนังสือเก่าไม่ทันสมัยอีกจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.08

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้และให้บริการ ควรขยายเวลาในการให้บริการช่วงหลังเลิกงาน 16.30-20.00 น. จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 34.35 รองลงมาคือเรื่องควรจัดซื้อหนังสือใหม่ควรมีแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการ โดยมีผู้เสนอแนะจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.67 สำหรับเรื่องการจัดหนังสือบนชั้นวางหนังสือยังไม่ครบหมวดหมู่ นั้น มีผู้แสดงความคิดเห็นไว้ 48 คน คิดเป็นร้อยละ 29.44 นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาทางไกลต้องการให้เพิ่มหนังสือประเภทบันเทิงคดี ตำราสาสมุนไพโร จิตวิทยา หนังสือเด็ก อีกถึงจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 28.22

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม สามารถนำมาอภิปรายผลในประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาเรื่องการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าห้องสมุดประชาชนมีความสำคัญต่อการเรียนของนักศึกษาทางไกลอยู่ในระดับมากนั้น ผู้วิจัยคิดว่าสาเหตุที่นักศึกษาทางไกลให้ความสำคัญของห้องสมุดประชาชนอยู่ในระดับมาก น่าจะสืบเนื่องมาจากการพิจารณาถึงความจำเป็นอย่างยิ่งต่อระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งถือเป็นการเรียน โดยการศึกษาที่อาศัยรูปแบบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นห้องสมุดประชาชน และสื่อจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การศึกษาดังกล่าวสำเร็จลงได้ด้วยดี โดยการใช้เป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลและเสริมความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ขาดอีกด้วย ทั้งนี้พบว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของห้องสมุดประชาชน ซึ่งจุมพจน์ วณิชกุล และอื่น ๆ (2526 : 15-16) ได้กล่าวไว้ว่าห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยและระดับการศึกษา นอกนั้นยังใช้เป็นแหล่งกลางที่จะส่งเสริมให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอีกด้วย ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้พบว่าสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลที่ได้ให้ความสำคัญต่อห้องสมุดประชาชนอยู่ในระดับมาก

สำหรับการที่นักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐมส่วนใหญ่เข้าใช้บริการห้องสมุดประชาชนในจังหวัดนครปฐมในระดับความถี่เดือนละ 1-2 ครั้ง มากถึงจำนวนร้อยละ 49.45 ผู้วิจัยคิดว่าประเด็นนี้ คงเป็นสาเหตุเนื่องมาจากการที่นักศึกษาทางไกลส่วนมากไม่มีเวลาเข้าใช้บริการเพราะต้องทำงานซึ่งห้องสมุดประชาชนจะเปิดบริการในเวลา 18.00น ถึง 16.00น ซึ่งไม่ตรงกับเวลาของนักศึกษาทางไกลถ้าเป็นไปได้ห้องสมุดประชาชนควรที่จะขยายเวลาในการเปิด ปิด 10.00-20.00น

และเปิดวันเสาร์อาทิตย์ ด้วยซึ่งอาจจะสามารถทำให้นักศึกษาทางไกลเข้าใช้ในระดัปลความถี่ที่มากขึ้นก็ได้

2. จากผลการศึกษาเรื่องการใช้บริการสารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักศึกษาทางไกลมีใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล ชัยวีระไทย (2538 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการบริการต่าง ๆ จากห้องสมุดโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผลการศึกษาดังนี้

2.1 ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ พบว่า นักศึกษาทางไกลมีใช้ข้อ 4 คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่นวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น ($\bar{X} = 3.33$) อยู่ในระดัปลมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเนื่องมาจากนักศึกษาซึ่งศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนโดยระบบทางไกลนั้น โดยรูปแบบแล้วผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเอาเอง มีการสอบเก็บคะแนน และจำเป็นที่จะต้องสอบแต่ละชุดวิชาให้ผ่านเหมือนการเรียนในระบบทุกประการ ดังนั้นจึงส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกังวลใจ ต้องการใ้คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการศึกษา และการอ่านเพื่อเตรียมตัวสอบ ทั้งนี้จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล ชัยวีระไทย (2528 : บทคัดย่อ) ก็พบว่า สิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการใช้บริการจากห้องสมุดโรงเรียนมากที่สุด คือ ตำราเรียน เช่นเดียวกับงานวิจัยของยาซ่าและมาเรียตี้ (Rzasa and Mariarty. 1970 : 403-407) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเบอร์คู (Purdue University) ซึ่งพบว่าสารสนเทศที่ผู้ใช้บริการต้องการได้รับบริการมากที่สุด คือ บริการด้านวารสารวิชาการ และหนังสืออ้างอิง และตำรา สำหรับวัสดุสารสนเทศที่นักศึกษาทางไกลต้องการใช้บริการอยู่ในระดัปลน้อยที่สุด คือ ข้อ 9 ภาพนิ่งและภาพเลื่อน ($\bar{X} = 2.10$) สาเหตุที่นักศึกษาทางไกลมีการใช้ภาพนิ่งและภาพเลื่อนอยู่ในอันดับน้อยที่สุด น่าจะเป็นเพราะนักศึกษาทางไกลไม่มีความจำเป็น และไม่มีโอกาสที่จะใช้ภาพนิ่งและภาพเลื่อนเหมือนนักศึกษาที่เรียนในระบบโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย วรรณกุล (2529 : 52-54) ที่ศึกษาความต้องการสารสนเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดแพร่ ซึ่งก็ไม่พบความต้องการรูปแบบการได้รับสารสนเทศจากภาพนิ่งและภาพเลื่อนเช่นเดียวกัน

2.2 ด้านเนื้อหาสารสนเทศ จากผลการศึกษาพบว่านักศึกษาทางไกลมีการใช้เนื้อหาสารสนเทศข้อ 7 เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาอยู่ในอันดับสูงที่สุด สำหรับในประเด็นนี้หากพิจารณาแล้วการใช้สารสนเทศของนักศึกษาทางไกลมีการใช้ที่ใกล้เคียงกับการใช้ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆค่อนข้างมาก ทั้งนี้เหตุผลที่นักศึกษาทางไกลมีการเนื้อหาสารสนเทศที่เกี่ยวกับการศึกษาอยู่ในอันดับสูงที่สุดนั้น ก็น่าจะช่วยเหตุผลในการเพิ่มพูนความรู้มากกว่า ทั้งนี้ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่คงต้อง

การความยอมรับจากบุคคลอื่น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจยิ่งขึ้น ประกอบกับการเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยแหล่งวิทยาการใหญ่ๆ อยู่เสมอ ดังนั้นนักศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยแหล่งวิทยาการ ซึ่งหมายถึงห้องสมุดประชาชนตักดวงความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.3 ด้านปัญหาในการใช้สารนิเทศและบริการต่างๆ จากการศึกษาพบว่าสภาพปัญหาที่นักศึกษาทางไกลประสบปัญหามากที่สุดคือ ข้อ 16 ปัญหาเรื่องห้องสมุดอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการเดินทาง และปัญหารองลงไปที่ข้อ 4 ปัญหาหนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้บริการมากแต่จำนวนหนังสือมีน้อย สำหรับประเด็นปัญหานี้ นับเป็นประเด็นใหญ่ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษาทางไกลใช้บริการของห้องสมุดประชาชนน้อยลงไปด้วย ซึ่งจากผลการศึกษานี้พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา รุ่งวิสัย (2526 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องของผู้ใช้และผู้ไม่ใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่พบว่าเหตุผลที่นักศึกษาไม่ใช้บริการของห้องสมุดประชาชนอาจเนื่องมาจากห้องสมุดอยู่ห่างไกลที่พัก การเดินทางไม่สะดวก นอกจากนี้ประภาศิลปี ผ่องแผ้ว (2534 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนปราจีนบุรี และปรากฏผลที่สอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้คือปัญหาการรับบริการจากห้องสมุดประชาชน คือ ห้องสมุดประชาชนอยู่ไกลไปมาไม่สะดวก และหนังสือเรื่องที่ต้องการมีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งนับว่าใกล้เคียงกับสภาพปัญหาในการศึกษาครั้งนี้ค่อนข้างมาก เมื่อพบสภาพปัญหาเช่นนี้ ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าการเพิ่มเงินงบประมาณให้กับห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่ง เป็นสิ่งที่มักกระทำทั้งจังหวัด ซึ่งนอกจากช่วยปัญหาความรู้ให้กับท้องถิ่นแล้วยังเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยปัญหาประเทศชาติสืบต่อไปอีกด้วย

3. เปรียบเทียบระดับการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล จังหวัดนครปฐม จำแนกตัวแปร

3.1 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่มีเพศต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมและรายด้านพบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐมที่มีเพศต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน 3 ด้าน ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

3.2 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนทุกด้าน ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

3.3 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุต่างกัันมี

การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่มีอายุต่างกัน มีการใช้สารนิเทศด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 8, 10, 11 และ 19 ส่วนการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16 เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่างๆ และการใช้สารนิเทศด้านปัญหาการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อ 4, 13, 19, 14 และ 16

3.4 นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ที่มีอาชีพต่างกันการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักศึกษาทางไกลที่ประกอบอาชีพรับจ้างกับอาชีพอื่นๆ มีการใช้วัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาทางไกลที่มีอาชีพต่างกันมีการใช้สารนิเทศด้านวัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 2, 11 ส่วนการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหาสารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ 18, 19 และการใช้สารนิเทศด้านปัญหาการใช้สารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ คือ ข้อ 14, 15

4. ผลจากการศึกษาปัญหาการใช้และการให้บริการต่างๆจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม พบว่า นักศึกษาร้อยละ 27.61 มีปัญหาเรื่องระยะเวลาในการให้บริการไม่ตรงกับผู้ใช้บริการ จากผลการศึกษาค้นคว้าแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่อาชีพหลักอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกร กิตติธรทรัพย์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร และมুমมสธ. พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่มีปัญหาในระยะเวลาให้บริการ ควรขยายเวลาในช่วงเย็นให้ยาวขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้เช่นเดียวกัน

สำหรับประเด็นที่นักศึกษาทางไกลมีปัญหารองลงมาคือ เรื่องเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ค่อยเต็มใจบริการเท่าที่ควร ซึ่งมีผู้เสนอแนะถึงร้อยละ 25.76 จากประเด็นปัญหานี้ ทำให้ทราบว่าผู้ใช้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่ยังไม่เกิดความพึงพอใจในเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชน ซึ่งเห็นควรที่ทางกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะต้องเปิดอบรมเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เพราะหัวใจสำคัญของการบริการห้องสมุดก็คือ ผู้ใช้บริการคือลูกค้าที่ห้องสมุดประชาชนจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเขาเหล่านี้จะต้องมารับบริการ

และข้อเสนอแนะพบว่า นักศึกษาร้อยละ 34.35 มีข้อเสนอแนะให้ห้องสมุดประชาชน ขยายเวลาในการให้บริการช่วงหลังเลิกงานออกไปอีก คือ ระหว่าง 16.30-20.00 น. จากผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มิอาชีพหลักอยู่แล้ว ดังนั้น ช่วงที่นักศึกษาทำงานจึงไม่สะดวกในการเข้าใช้บริการของห้องสมุดประชาชน ในขณะที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้บริการจากห้องสมุดประชาชนในการศึกษาค้นคว้าเช่นกัน ดังนั้น วิธีที่จะช่วยให้นักศึกษาทางไกลได้ใช้บริการจากห้องสมุดประชาชน ก็คือ การขยายเวลาในการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ตันติภักดี (2523 : 171-176) ได้ศึกษาความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชน โดยศึกษาจากสมาชิกและผู้เข้าใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่ทำให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ตไม่เข้าใช้บริการของห้องสมุดประชาชนก็คือ เรื่องเวลาเปิดทำการของห้องสมุดประชาชน ซึ่งเปิดให้บริการไม่ตรงกับเวลาว่างของประชาชน ประชาชนจึงไม่เข้าใช้บริการของห้องสมุดประชาชนดังกล่าว นอกจากนี้ เกรียงไกร กิตติธรทรัพย์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพทั่วไปของห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร และมুম มสธ. พบว่าผู้ให้บริการส่วนใหญ่เสนอว่า ห้องสมุดประชาชนควรขยายเวลาบริการในช่วงเย็นให้ยาวขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ให้บริการได้มีเวลาในการให้บริการมากยิ่งขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยในครั้งนี้เช่นเดียวกัน

สำหรับประเด็นที่นักศึกษาทางไกลได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้ในอันดับรองลงมา คือ เรื่องของการจัดซื้อหนังสือใหม่ ควรมีแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้ให้บริการ ซึ่งผู้เสนอความคิดเห็นในเรื่องนี้ถึงร้อยละ 30.67 จากประเด็นข้อคิดเห็นที่นักศึกษาได้เสนอแนะเอาไว้ นั่นแสดงว่าผู้ให้บริการจากห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เกิดความพึงพอใจในหนังสือที่ให้บริการอยู่ในขณะนี้ ซึ่งตามหลักการให้บริการของห้องสมุดประชาชน ผู้ใช้บริการคือลูกค้าที่ห้องสมุดประชาชนจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเขาเหล่านั้นจะต้องมารับบริการจากเรา ดังนั้น ทางเลือกทางหนึ่งที่จะให้เขาได้อ่านหนังสือที่ถูกต้อง ก็คือการสำรวจความคิดเห็นจากเขาเหล่านั้นทุกครั้งที่มีการจัดซื้อหนังสือ ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดได้คัดเลือกหนังสือที่มีประโยชน์ และมีคุณค่าสำหรับผู้อ่านอย่างแท้จริง ซึ่งประเด็นปัญหาที่นักศึกษาได้นำมาเสนอในครั้งนี้พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา รุ่งวิสัย (2526 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผู้ใช้และผู้ไปใช้ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนหนึ่งยังมีความไม่พอใจในบริการด้านบรรณารักษ์ และนวนิยาย จากผลการศึกษานี้จึงน่าจะนำมาใช้พิจารณาได้ว่าผู้ให้บริการมีความต้องการเลือกให้บริการในส่วนที่ตนเองต้องการจะใช้ อย่างเช่นหนังสือ เป็นต้น

โนลส์ (สุวรรณ วัฒนวงศ์. 2538 : 193, อ้างอิงมาจาก Knowles. 1975) ได้ทำการศึกษาวิจัย และสรุปเป็นพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning

theory) ซึ่งมีความสำคัญข้อหนึ่งว่า ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี หากตรงกับความต้องการและความพอใจของเขา ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวนี้ หากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด หรือผู้บริหารที่ดูแลห้องสมุดประชาชนให้ความสนใจในทฤษฎีนี้ ประโยชน์อันมหาศาลที่เป็นทุนทรัพย์ทางปัญญาก็จะเกิดแก่ผู้ใช้บริการของห้องสมุดประชาชนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้หากได้มีการสำรวจหนังสือที่ต้องการอ่านของสมาชิกก่อนทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ระบบการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน นับว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ และการดำเนินการอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ทั้งนี้การนิเทศห้องสมุดประชาชน นอกจากจะเป็นการกระตุ้นการทำงานอย่างมีความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มความรู้ให้กับเขาเหล่านั้นอีกด้วย ซึ่งสามารถทำได้โดยศึกษานิเทศก์ทุกคนหาเวลาตรวจเยี่ยมทุกครั้ง

2. การดำเนินกิจกรรมห้องสมุดประชาชน ผู้บริหารในส่วนกลางควรให้ความสำคัญในการดำเนินกิจกรรมห้องสมุดประชาชนอย่างแท้จริง เช่น ให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการนำความรู้มาพัฒนารูปแบบการให้บริการของห้องสมุดประชาชน

3. ด้านบุคลากร กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรให้ความสำคัญด้านบุคลากร โดยการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้มาเป็นผู้ให้บริการ ทั้งนี้ จะต้องคำนึงถึงความเพียงพอของบุคลากร ต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชนด้วย ซึ่งห้องสมุดประชาชน 1 ห้อง ควรจะมีทั้งเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และนักการอย่างละ 1 อัตราเป็นอย่างต่ำ

4. การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคควรสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนให้มากที่สุด ซึ่งสามารถทำได้โดยการออกนิเทศตรวจเยี่ยม การจัดประกวดห้องสมุดประชาชนและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดดีเด่น ส่งเสริมให้เขาได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นต้น

5. การให้การสนับสนุนเรื่องสื่อ สิ่งพิมพ์ วัสดุสารนิเทศ ทั้งส่วนกลางและระดับจังหวัด ควรจัดให้มีโครงการแลกเปลี่ยนสื่อ สิ่งพิมพ์ และวัสดุสารนิเทศทั้งภายในจังหวัดและจังหวัดข้างเคียง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางความรู้ และยังช่วยเสริมสร้างทีมงานที่ดี มีความสามัคคี ซึ่งจะเป็นการช่วยลดช่องว่างในการทำงานได้เป็นอย่างดี

ข. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนตามทัศนะของผู้บริหาร นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชน
2. ควรศึกษาคูณลักษณะของบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน
3. ควรศึกษาความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีต่อรูปแบบการให้บริการด้านข่าวสารข้อมูลของห้องสมุดประชาชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมรวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, ม.ป.ป.
- . หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, 2538.
- . หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน, 2538.
- ✓เกรียงไกร กิตติธรรมทรัพย์. ความคิดเห็นของผู้ใช้และผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีต่อมุม มสธ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ชูดิมา สัจจานนท์, บรรณาธิการ. “ระบบการบริการห้องสมุดเพื่อการพัฒนา,” ใน เอกสารสรุปรายงานการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี 2528. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2530.
- เชิธรศรี วิวิษลิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนเทคโนโลยีทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- ธีรวัลย์ ศิลารัตน์. ความต้องการสารนิเทศทางการศึกษาของผู้บริหารและอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ในวิทยาลัยครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- นวลจันทร์ รัตนากร และคนอื่นๆ. การใช้ห้องสมุด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : แสงจันทร์การพิมพ์, 2533.
- บุญเรือน แสงทอง. คู่มือการปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2530.
- บุณทา วิสวไพศาล. การศึกษาดลอดชีวิตรวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน (เล่ม 5). กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2528.
- ปฐุม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2528.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. การใช้เครื่องมือเทคนิคในห้องสมุด. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

- ประกาศรี ผ่องแผ้ว. ปัญหาความต้องการรับบริการจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดปราจีนบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- พวา พันธุ์เมฆมา. สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- เมืองนครปฐม, เทศบาล. นครปฐม' 35. นครปฐม : เทศบาลเมืองนครปฐม, 2535.
- แม่นมมาศ ชวลิต. นโยบายสารนิเทศระบบสารนิเทศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2527.
- เรณู เป็ยชื่อ. การดำเนินงานห้องสมุดประชาชน. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์, 2538.
- รูปแบบห้องสมุดประชาชนจังหวัดตามทัศนของบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชนจังหวัด. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2532.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. สถิติวิทยาทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- ศศิวิมล ชัยวีระไทย. ความต้องการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จระดับ 4 โรงเรียนผู้ใหญ่เฉลิมขวัญสตรีจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ก.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. “เหลืยวมองงาน กศน. ใครได้ประโยชน์อะไร,” วารสารการศึกษา นอกโรงเรียน. 27(154) ; กุมภาพันธ์-มีนาคม, 2533.
- ✓ สุกัญญา ดันติกัลยาภรณ์. ความต้องการบริการและกิจกรรมจากห้องสมุดประชาชนของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้อายุผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, สมาคม. ระบบและบริการห้องสมุดเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ปรเมษฐ์การพิมพ์, 2529.
- อุทัย วรรณกุล. ความต้องการสารนิเทศของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดแพร่. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

- Crobach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper, 1970.
- Kasper, Barbara. "A Comparative Analysis of Public Library Service to Children in Indiana During 1970s," Dissertation Abstracts International. 46 : 10-A ; May 1985.
- Rzasa, Philip V. and John H. Moriarty. "The Types and Needs of Academic Library Users : A Case Study of 6,568 Responses," College & Research Libraries. 32 : 403-407; October 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ภาคผนวก ข

- หนังสือขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ที่ ทม 1007/0493

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางกัลยาณี เคี้ยวฉิมมานนท์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญาโท เรื่อง การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัด
นครปฐม

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.เชียรศรี วิวิธศิริ ประธาน

รศ.พวา พันธุ์เมฆา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอกความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ นายกิตติเกษม ใจชื่น เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
สอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริบุภา พูลสุวรรณ.

(นางสาวศิริบุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0494

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางกัลยาณี เต๋ยวชิมาพันธ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัด
นครปฐม

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.เชิษรศรี วิวิธสิริ ประธาน

รศ.พวา พันธุ์เมฆา กรรมการ

สิ่งทีนิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ ดร.ศรีสว่าง เต๋ยววาริน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบ
สอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้ี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริบุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริบุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ ทม 1007/0493

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

16 กันยายน 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางกัลยาณี เค็วฉิมานนท์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัด
นครปฐม

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ ประธาน

รศ.พวา พันธุ์เมฆา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญ นายมงคล เทพกำเนิด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบ
สอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ
(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 2584119

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรื่อง
การใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล
ในจังหวัดนครปฐม

แบบสอบถามมี 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามกับการใช้บริการห้องสมุดประชาชน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่าง ๆ จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้เนื้อหาสารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่างๆ จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข่าว ข้อเท็จจริง ข้อมูล ความรู้ ตลอดจนเรื่องราวสาระต่าง ๆ ที่ได้รับฟัง พบเห็น หรืออ่าน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ตำรา วารสาร นิตยสาร จุลสาร สารคดี เรื่องสั้น สื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

วัสดุสารสนเทศ หมายถึง สิ่งที่บรรจุ ข่าว ข้อเท็จจริง ข้อมูล ความรู้ ตลอดจนเรื่องราวของสาระต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น หรืออ่าน ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร จุลสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น และวัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น รูปภาพ แผนที่ ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง หุ่นจำลอง วิทยุ เทป เป็นต้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างกับการใช้บริการห้องสมุดประชาชน
คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. อายุ
 - ต่ำกว่า 20 ปี
 - 20 - 35 ปี
 - มากกว่า 35 ปี
3. อาชีพ
 - รับจ้าง
 - รับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ
 - ค้าขาย
 - เกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์
 - อื่น ๆ
4. ปัจจุบันท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับ
 - ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 - ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
5. ท่านคิดว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียนของท่าน
 - มาก
 - น้อย
 - ปานกลาง
 - ไม่สำคัญ
6. ท่านเข้าใช้ห้องสมุดประชาชนที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนครปฐมบ่อยเพียงใด
 - ทุกวัน
 - สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง
 - สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง
 - เดือนละ 1-2 ครั้ง

7. เวลาที่ท่านชอบมาใช้ห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เวลาราชการก่อน 16.00 น. (จันทร์-ศุกร์)
 - เวลาหลังราชการ หลัง 16.00 น. (จันทร์-ศุกร์)
 - วันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์)
8. นอกจากห้องสมุดประชาชนแล้วท่านเคยเข้าไปใช้ห้องสมุดใดอีกบ้าง
- ห้องสมุดโรงเรียน
 - ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
 - ห้องสมุดวิทยาลัยหรือสถาบันราชภัฏ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)
9. วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการใช้บริการสารสนเทศจากห้องสมุดประชาชน โปรดใส่
ตัวเลข 1, 2, 3, 4, 5,6 ในวงเล็บหน้าข้อความตามลำดับความสำคัญ
- เพื่อการเรียนรู้
 - เพื่อการทำงาน
 - เพื่อติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและข้อมูลข่าวสารให้ทันเหตุการณ์
 - เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
 - เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)
10. ท่านเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดจาก (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- การเรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดในชั้นมัธยมศึกษา
 - คู่มือการใช้ห้องสมุด
 - การศึกษาด้วยตนเอง
 - การสอบถามบรรณารักษ์ หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
 - วิธีอื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ จากห้องสมุดประชาชน

ของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการใช้วัสดุสารนิเทศและบริการต่าง ๆ

ในห้องสมุดประชาชนที่ตรงกับความเป็นจริง

ข้อ	วัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ	ระดับการใช้				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	วัสดุสารนิเทศ หนังสือเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่ท่านเรียนอยู่ เช่น หนังสือภาษาไทย หนังสือคณิตศาสตร์ เป็นต้น					
2	วารสารวิชาการ เช่น วารสารการศึกษา วารสาร ไกล่หมอ วารสารเกษตรกรรม เป็นต้น					
3	นิตยสารบันเทิงคดี เช่น ขวัญเรือน ลลนา เป็นต้น					
4	คู่มือเตรียมสอบในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น					
5	หนังสือพิมพ์ที่ออกเป็นรายวัน เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น					
6	หนังสืออ้างอิง หนังสือที่ใช้หาคำตอบเฉพาะ บางตอน เช่น พจนานุกรมไทย-อังกฤษ เป็นต้น					
7	หนังสือ นวนิยาย และเรื่องสั้น					
8	รูปภาพ แผนที่ แผนที่					
9	ภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว					
10	เทปเสียง					
11	หุ่นจำลอง ลูกโลก และของตัวอย่าง					
12	บริการ ตอบคำถามเพื่อช่วยในการค้นหาสิ่งที่ต้องการ					

ข้อ	วัสดุสารนิเทศและบริการต่างๆ	ระดับการใช้				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
13	ยืม-คืน หนังสือ					
14	จองหนังสือที่ต้องการยืมต่อจากผู้อื่น					
15	อ่านหนังสือพิมพ์					
16	จัดหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ตามคำแนะนำของผู้ใช้					
17	นิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสำคัญ					
18	ขอคำแนะนำในการค้นหาหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ จากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด					
19	อ่านหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด					
20	ยืมหนังสือตำราเรียนและแบบฝึกหัด					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการใช้เนื้อหาสารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษา

ทางไกลระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาเนื้อหาสารนิเทศต่อไปนี้ว่าท่านได้เข้าไปค้นคว้าจาก

ห้องสมุดประชาชนในระดับใด โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเคยใช้

เนื้อหามากที่สุด

ข้อ	เนื้อหาสารนิเทศ	ระดับการใช้				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
1	เรื่องความรู้ทั่วไป เช่น บรรณานุกรม สารานุกรม บรรณารักษศาสตร์					
2	เรื่องเกี่ยวกับปรัชญา เช่น จิตวิทยา โหราศาสตร์ โหราศาสตร์					
3	เรื่องเกี่ยวกับศาสนา เช่น ศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม เป็นต้น					
4	เรื่องเกี่ยวกับสังคม การเมือง การปกครอง					
5	เรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ กฎหมาย					
6	เรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี					
7	เรื่องเกี่ยวกับการศึกษา					
8	เรื่องเกี่ยวกับภาษาไทย ภาษาอังกฤษ					
9	เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เช่น ฟิสิกส์ เคมี					
10	เรื่องเกี่ยวกับคณิตศาสตร์					
11	เรื่องเกี่ยวกับเกษตรศาสตร์					
12	เรื่องเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์					
13	เรื่องเกี่ยวกับแพทยศาสตร์					
14	เรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและการก่อสร้าง					

ชื่อ	เนื้อหาสารนิเทศ	ระดับการใช้				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
15	เรื่องเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง เช่น ดนตรี การวาดภาพ การพักผ่อนหย่อนใจ					
16	เรื่องเกี่ยวกับกีฬาต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล					
17	เรื่องเกี่ยวกับวรรณคดี					
18	เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยและชาติต่าง ๆ					
19	เรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญ					
20	หนังสือภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว					

ตอนที่ 4 ปัญหาในการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง ในการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ท่านได้พบปัญหาใดบ้าง กรุณา

ขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ	ปัญหาการใช้สารนิเทศ	ระดับปัญหา				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม มีไม่เพียงพอ					
2	หนังสืออ่านประกอบวิชาต่าง มีไม่เพียงพอ					
3	หนังสือสารคดีไม่ได้รับการซ่อมแซม					
4	หนังสือส่วนมากเก่าและล้าสมัยไม่เป็นประโยชน์ในการค้นคว้า					
5	หนังสือและสื่อต่าง ๆ มีอยู่น้อยไม่พอกับความต้องการ					
6	หนังสือบางเรื่องมีผู้ต้องการใช้หลายคนแต่มีหนังสือไว้ให้น้อยเล่ม					
7	หนังสือตำราเรียนมีไม่มากพอ					
8	ข่าวสารไม่ทันต่อเหตุการณ์					
9	หนังสืออ่านเพื่อความบันเทิงมีน้อย					
10	หนังสือพิมพ์มีน้อยฉบับ					
11	หนังสือพิมพ์ใหม่ ๆ ไม่อยู่ในห้องสมุด					
12	วารสารเก่าไม่ทันสมัย					
13	วารสารฉบับใหม่ออกบริการล่าช้า					
14	หนังสือบนชั้นเรียงสลับกันไม่เป็นระเบียบทำให้ค้นหาหนังสือที่ต้องการได้ยาก					

ข้อ	ปัญหาการใช้สารนิเทศ	ระดับปัญหา				
		น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
15	เวลาเปิด-ปิดห้องสมุดไม่ตรงกับเวลาว่างของท่าน					
16	ห้องสมุดอยู่ห่างไกลต้องเสียเวลาในการเดินทาง					
17	ช่วงเวลาที่ห้องสมุดเปิดบริการยังน้อยเกินไป					
18	วิธีให้ยืมและรับคืนไม่สะดวก					
19	หนังสือในห้องสมุดบางครั้งไม่มีแต่มีในบัตรรายการ					
20	ไม่สามารถยืมหนังสือใหม่ ๆ อ่านได้ เพราะ บรรณารักษ์ดำเนินการล่าช้า					

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และการให้บริการต่างๆ

จากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม
คำชี้แจง ในการใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชน ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะใดบ้าง กรุณา
เขียนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้

ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้ออบแบบสอบถาม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางกัลยาณี ชื่อสกุล เดี่ยวฉิมานนท์

เกิดวันที่ 30 เดือนตุลาคม พุทธศักราช 2503

สถานที่เกิด อำเภอดุสิต กรุงเทพฯ

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 21/5 ซ.2 สายน้ำผึ้ง ต.ประจวบคีรีขันธ์

จ.ประจวบคีรีขันธ์

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน บรรณารักษ์ห้องสมุด

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอ่าวน้อยวิทยาคม ตำบลอ่าวน้อย

อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ 72000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516	ประถมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนคอนเซ็ปชันคอนเวนนต์
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสตรีนนทบุรี
พ.ศ. 2521	ป.กศ.ต้น (วิชาเลือกบรรณารักษ์) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2524	ป.กศ.สูง (วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ วิชาโทนาฏศิลป์)
จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต
พ.ศ. 2530	กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2542	กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่)
จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การใช้สารนิเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลในจังหวัดนครปฐม

บทคัดย่อ

ของ

กัลยาณี เดียวฉิมานนท์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2542

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม ใน 3 ด้านคือ คือ ด้านวัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ ด้านเนื้อหาสารสนเทศและด้านปัญหาการใช้สารสนเทศ โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการห้องสมุดประชาชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม รวมทั้งสิ้น 587 คน จำแนกเป็นชาย 180 คน หญิง 407 คน ที่ใช้บริการห้องสมุดประชาชนอำเภอต่างๆ ในจังหวัดนครปฐม รวม 5 แห่ง คือ ห้องสมุดประชาชนอำเภอเมือง อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม และอำเภอกำแพงแสน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า โดยมีความเชื่อมั่น 0.91 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาทางไกลมีการใช้วัสดุสารสนเทศและบริการต่างๆ การใช้เนื้อหาสารสนเทศและปัญหาการใช้สารสนเทศ จากห้องสมุดประชาชนในระดับปานกลางทุกด้าน
2. การเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ พบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาที่มี เพศ ระดับการศึกษา อายุ อาชีพ ต่างกันมีการใช้สารสนเทศจากห้องสมุดประชาชน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้และให้บริการต่างๆ นั้นพบว่า นักศึกษาทางไกลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดนครปฐม มีปัญหา คือระยะเวลาในการให้บริการไม่ตรงกับผู้ใช้บริการมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่ค่อยเต็มใจบริการ หนังสือมีน้อยเล่มเกินไป

ส่วนข้อเสนอแนะ คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้ห้องสมุดประชาชนเปิดบริการช่วงหลังเลิกงานระหว่างเวลา 18.00-20.00 น มากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาต้องการให้มีการสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้บริการก่อนการจัดซื้อหนังสือใหม่ และการจัดซื้อหนังสือยังไม่ตรงตามหมวดหมู่ และต้องการให้เพิ่มหนังสือประเภทบันเทิงคดี ตำรายาสมุนไพร

USING INFORMATION FROM PUBLIC LIBRARIES BY DISTANCE LEARNING
STUDENTS IN NAKHAN PATHOM

AN ABSTRACT

BY

KANRAYANEE DEWSHIMANON

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1999

The purposes of this study were to examine and compare information using in public libraries by distance students at secondary education level in Nakhon Pathom province in 3 aspects as materials and services, contents, and problems in according to their sex, education, age and occupation, including problems and suggestions about using and services.

The subjects comprised 587 distance students at secondary education level in 5 Amphoes of Nakhon Patom province ; Amphoe Muang, Amphoe Bang Len, Amphoe Nakhon Chaisi, Amphoe Don Tum, and Amphoe Kamphaeng Saen. They were 180 males and 407 females using public libraries in these 5 Amphoes.

Rating-scale questionnaire was used for collecting data and then data were analyzed by percentage, mean, standard diviation, t-test and F-test.

The major findings were as follows :

1. Information using in public libraries by distance students at secondary education level in Nakhon Pathom province was at a moderate level as a whole and in each aspects of materials and services, contents and problems.

2. There was no significantly difference among those of opinion with different sex, education, age and occupation in using information of public libraries as a whole and in each aspects.

3. According to their added problems and suggestions about using and services, it was found that the office-hour of the public libraries was not in accordance with students' time, library officers were not willing to lend the services, and there were few books, respectively.

Their suggestions were as follows ; they preferred the library service hour at 6.00-8.00 p.m. after work, surveying user opinion before acquiring new books, shelving books in accordance with book classification and requiring more fiction and herbal books.